

ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ ਸਾਲ

PARDES TIMES

13th year in Publication

ਪਾਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 13 No. 313 January 30, 2019

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph510-516-3536

ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਏਕ ਨੂਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ



ਫਰੀਮਾਂਟ- ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੰਜਾਬ (ਤਲਵੰਡੀ ਖੁਰਦ) ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਜੀ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਆਏ ਤੇ ਇੱਥੇ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇਤਾ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲੋਹਤੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਉਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਲ ਘਰ ਬਾਰੇ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਪੰਘੂੜੇ 'ਚ ਨਵਜਮਿਆ ਬੱਚਾ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 450 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਤੱਕ 450 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੜਕੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮਾਂ ਕੁਹਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਾਂ-ਯਸੋਧਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਬੁਹਿਮੰਡ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਾਰ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ, ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਰੱਬ ਰੂਪੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਨਾਥ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬਣ ਕੇ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਨਾਥ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੇ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾ ਕੇ ਪਰੋਸੇ ਹਨ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ।

ਏਕ ਨੂਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਇਸ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਹਰਮੇਸ ਕੁਮਾਰ, (ਬਾਕੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 3 'ਤੇ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 12-13 'ਤੇ



See me today and
get the discounts
and service you deserve



Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# OF22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਰਾਫ਼ਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹ, ਐਸ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦਫ਼ਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫ਼ਤਰ ਸੈਕਰਮੈਟੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਫ਼ਿਊਜ਼ੀ ਦਫ਼ਤਰ
44790 S. Grimmer Blvd. # 204 Fremont, CA 94538 37-18-73rd ST. Ste 401 Jackson Height, NY 11372 2945 W. Capitol Ave. West Sacramento CA-95691 4491 w. Shaw Ave # 300B Near Costco Fresno, CA 93722 phone 559-271-5511



Joshi Law Firm

Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗ੍ਰੋਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਅਸਾਈਲਮ ਐਡਜਨਸਮੈਂਟ ਮਿਟੀਜ਼ਰਿਪ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਬਾਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ
ਡਿਗਰੋਜ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਅਫ ਸਟੇਟਸ ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ
(559) 312-0083 (0) (888) 630-1230 (F)
516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704



TANVIR JOSHI

SBN: 302226



Certified
Insurance
Agent

Global Green
INSURANCE AGENCY

ਹੈਲਥ ਇੰਸੋਰੇਂਸ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਫੋਨ: 510-487-1000

MANN@GGIABA.COM

Mann Insurance Brokers Inc.

4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587



Padam Builders Inc.
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਤੀਤੀ
ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ
ਅਤੇ ਹਾਰਡਵੇਰ ਦੀ ਕੰਸਟ੍ਰੁਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਢਾਉਣਾਂ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545



CELL 510-565-6667

AUTOBAHN

Body & Paint

Specializing in
Convenience
& Quality
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041



Specializing in
Convenience
& Quality
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Covered CA
Open Enrollment
Starts Oct. 15th
LIFE • HEALTH • TRAVEL • MEDICARE • TRUCKING



Punjab
Insurance Brokers Inc.
Covered California
Certified
Insurance
Agent

Kaiser Permanente
Authorized Agent
blue of California
Western Health
Advantage

Health Net Anthem UnitedHealthcare

551 N Palomar Ave, Suite B Yuba City CA 95991 | 816-900-2000, 530-927-5777
www.punjabinsurance.com

ਸਿੱਖ ਕੈਲੰਡਰ (ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ) ਦੇ ਰਚਣਹਾਰ ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ



ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ



ਮਿਲਪੀਟਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਬੁਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਬਜੋਤੀ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ, ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਧਿੱਲਾ ਸੰਪੇੜਾ, ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਦੁਤਜੀਤ ਚਿੰਦ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੁਰੇਵਾਲ।

ਮਿਲਪੀਟਸ- ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਮਿਲਪੀਟਸ (ਸਿੰਘ ਸਭਾ) ਦੇ ਸੰਦੇ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ।

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ 10 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੌਲੇ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਕਿਰੀਆ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 13, 2003 ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮੇ ਹੋਏ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਜੋ ਕਿ 2010 ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾ ਲਿਆ, ਇਸ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਅੱਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸਾ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਤ-ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪਰਬ ਅਤੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣ।

ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵੰਧਿਤ ਕਰ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਨੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਰ 2010 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕੈਲੰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 2010

ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੁਚਿੰਤਿ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ ਮਨਾਏ ਤੇ ਕਿਸ ਦਿਨ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤ ਰਾਹੀਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ (ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ

ਦਲੀਲਾਂ ਸਹਿਤ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ

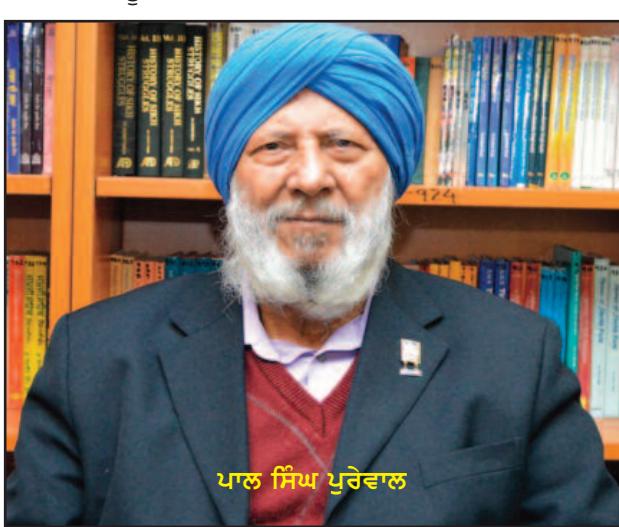
ਨਾਨਕਸ਼ਾਹ ਕੈਲੰਡਰ ਨਾ ਲਾਗੂ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ 99 ਸਾਲਾਂ

ਚ 46 ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਬ ਇਕ ਵਾਰ ਆਵੇਗਾ। 27 ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ

27 ਸਾਲ ਕਿਸੇ ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਆਵੇਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਫਿਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਉਚੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੰਗਤ ਕਿਸ ਦਿਨ ਮਨਾਵੇ ਤੇ ਕਿਸ ਦਿਨ ਨਾ ਮਨਾਵੇ।

ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਹੁਣ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਹੁਣਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ: 780-463-2306



ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨੂੰ 'ਉੱਤਮ ਸਨਮਾਨ' ਹੁਣ ਮਿਲਿਆ



ਐਲਸਬਰਾਂਟੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਟਕ 'ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ' ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ (ਉੱਤਮ ਸਨਮਾਨ) ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇਕ ਤਸਵੀਰ

ਫਰੀਮਾਂਟ- ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ 45 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਉਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿਣ ਤੇ ਇਸ ਤੱਤਪਰਤਾ ਵਿਚ ਹੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜੋ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸੋਚ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਕਰਨ ਮਹਾਰੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਭੰਗਤੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ, ਫਿਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਹੋਵਾਉਣਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਪੱਤੀ ਚਤੁਰੀ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਬਕਾਵਟ ਨਾਂ ਦੀ 'ਸੁਰਖੀ' ਉਸ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਬੱਸ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦਾ ਇਹ ਸਪੂਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਜ਼ਾ

ਸਣਦਾ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅੱਜ 12 ਸਾਲ ਸਟੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਹਰਾ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਬੱਛਿਆ, ਜਦੋਂ ਐਲਸਬਰਾਂਟੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨਾਟਕ 'ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ' ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਰਾਇ ਕਰਕੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੁਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਹੈ ਜੋ 'ਸਹਿਜ ਪਕੇ ਸੋ ਮੀਠਾ ਹੋਇ' ਵਾਂਗ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰੋਪਾਓ (ਸਿਰ ਤੇ ਸਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਵਸਤਰ ਜੋ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਨਾਟਕ 6 ਵਾਰ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 2007-2008 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 12 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 12 ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸ਼ੋਅ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ ਦੇ ਨਾਟਕ ਹਾਲੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਡੀਆ ਖੇਡਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ।

ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ 550ਵਾਂ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਇਸੇ ਵਾਲੋਂ 'ਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਾਹਕਾਰ 'ਗਗਨ ਮਹਿ ਬਾਲ' ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ 'ਚ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਠਾ ਨਾਟਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਧਰੋਆ ਦੇ ਇਸ ਹੰਭਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤੇਰਵਾਂ ਨਾਟਕ ਵੀ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਤੇ ਇਕ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਨਦਰਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।

ਅੱਜ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਇਕ ਦਿਨ ਬਰਾਡਵੇਅ ਤੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੈਂ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਇਹ ਨਾਟਕ ਦਾ ਕੱਦ ਹੁਣ ਕਈ ਬਾਡਵੇਅ ਸ਼ੋਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਚਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਅਤੇ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ 'ਮਾਂ ਯਸ਼ੇਦਾ' ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸੈਕਰਮੈਟੋ- ਗਰੀਬਦਾਸੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਭੂਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਦੀਨਸੀਨ ਸਵਾਮੀ ਸੈਕਰਾ ਨੰਦ ਮਹਾਰਾਜ ਭੂਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਵ-ਜਨਮੇ ਲਾਵਾਰਿਬ ਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸੁਚੱਜੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਵਾਮੀ ਗੰਗਾ ਨੰਦ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਧਾਰਮਿਕ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੱਖਰੀ ਸਾਖ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਸੈਕਰਮੈਟੋ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਤੇ ਬਾਲਤੀਆਂ ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਸਥਾ ਏਕਨੂੰਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ., ਮੁਖ ਬੁਲਾਰਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇਤਾ ਤਲਵੰਡੀ ਖੁਰਦ,

ਜਬੇਦਾਰ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵਾਦੀ, ਮਾਤਾ ਬਹੰਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇਤਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਘੇਲ ਕੌਰ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਭਪੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇਤਾ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਆਦਿ ਨੇ ਸਾਂਭ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਯਸ਼ੇਦਾ ਮਾਂ' ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ

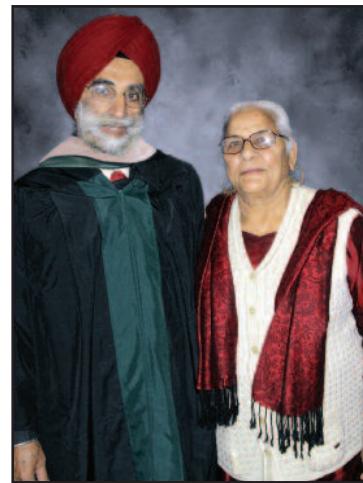
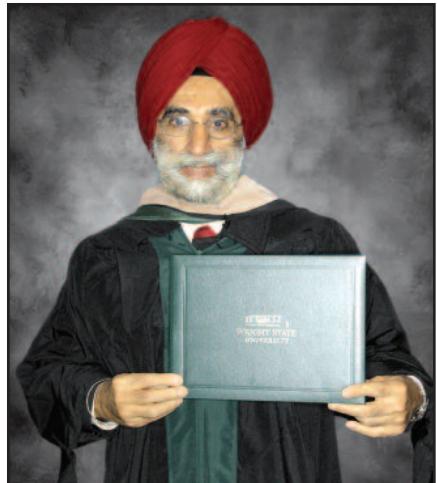


ਬੀਬੀ
ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ
(ਮੁਖ
ਸੇਵਾਦਾਰ
ਬਾਲ ਘਰ
ਤਲਵੰਡੀ
ਖੁਰਦ)

ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਯਤਨਸੀਲ ਹੋਣਗੇ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸ. ਜੀ. ਬੀ. ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾ: ਗੁਰਪਾਲ

ਸਿੰਘ ਬਰੂਮੀ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ, ਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਮਾ: ਰੁਪਿਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਾਵਾਂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਾ, ਰਿਕੀ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਸੁਖੀ ਸਿੰਘ ਸੇਥੋਂ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਂ, ਹਰਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਂ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਂ, ਗੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਕੈਨੀ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਲਮਗੀਰ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਜੀਮਲ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਮਣ, ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮਲਧੂਰੀਆ, ਗਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਛੋਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਗੁਰਿਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਨੇ ਐਮ.ਬੀ.ਏ.ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ



ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਕਾਮ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ Wright States University Dayton ਤੋਂ 68 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੋਂ M.B.A. (Inter Disciplinary Business) ਵਿਚ

Marketing and Human Resources ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੰਨੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਸਨ। ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕੋ

ਇਕ ਸਿੱਖ ਡਾ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੋਰਸ 15 ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ

ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਡਿਗਰੀ ਨਾਲ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ।

ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਏਕ ਨੂਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਰਾਕੇਸ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਜੋ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਧਨੋਆ, ਪਾਲੀ ਧਨੋਲਾ, ਸੁਦੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੁਬਈ ਵਾਲੇ, ਸੁਰਿਦਰ ਸਿਆਣ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੇਲਾ, ਗੋਗੀ ਭੇਲਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਸੰਜੇ ਭਾਰਦਵਾਜ਼ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੂਚ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਰਾਮ ਹਰਸਿਸਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਾਲੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਦਮ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸੰਘੇਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸੱਜਣਾ। ਸੈਕਰਮੈਟੋ ਤੋਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਭੁੜ੍ਹ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਈਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ 'ਏਕ ਨੂਰ ਸੇਵਾ

ਸੁਸਾਇਟੀ' ਵੱਲੋਂ ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੰਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੂਸਤੀ ਬਖਸ਼ੇ ਤ ਇਹ ਹੋਰ ਤੱਤਪਰ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਪੋਗਰਾਮ ਲਈ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗੋਲਡਨ ਇੰਡੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਮਠਿਆਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਨ ਇੰਡੀਆ ਕੁਸ਼ਿਨ ਹੋਵਰਡ ਦੇ ਪਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸੰਘੇਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਆਏ ਸਾਰੇ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।

ਅਦਾਰਾ 'ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼' ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬੀਬੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਤਿਲ-ਛੁਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਹਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। -ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਸੁਖਤੁੰਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰੇ ਅਚਾਨਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਜੈਕ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਜੇਪਾਲ ਰਾਮ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਤ ਦੇ ਵਕਤ ਹੀ ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਮੌਤ ਨੇ ਭਰਾਵਾਂ-ਭਰਜਾਈਆਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿਦਗੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਥੋਂ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਥੋਂ ਵੀ ਸੁਣ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ।



ਬੀਬੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਰਾਮ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਇਹ ਅਭਿਆਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਆਉਣ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਬੀਬੀ ਪਰਿਤੋਂ ਰਾਮ ਜੀ, ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਜਗਦੇਵ ਰਾਮ (ਜੈਕ), ਭਰਜਾਈ ਰਮਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਰਾਮ, ਭਤੀਜੀ ਜਸਮਾਨੀ ਕੌਰ ਰਾਮ, ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਅਜੇਪਾਲ ਰਾਮ (ਪਾਲ) ਤੇ ਹੋਰ ਦੂਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਲਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੰਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। -ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

COLUMBIA PARTNERS



REAL ESTATE



DILBAG SINGH

Broker Lic # 74416

CBA MLS.

DILBAG SINGH

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਗ੍ਰੁਫਤਾਰੀਆਂ

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਸਪੈਸਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਟੀਮ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜੋ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਹੋਰ ਭਖਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਤੇ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿਚ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਲੱਕਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਸਟਿਸ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ 30 ਜੂਨ 2018 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 31 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਨੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ। ਬੀ. ਆਈ. ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 28 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲ ਦਲ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਚ ਸੀ। ਬੀ. ਆਈ. ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ, ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਅਕਸੈ ਕੁਮਾਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਐਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਮਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਟੀਮ ਬਾਜ਼ਖਾਨਾ ਦੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਬਾਣਾ ਮੁੱਖੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੁਲਾਰ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਲਈ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਪਕੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਤੇ ਹੀ ਸਿਆਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771 Ph : 510-516-3536

**36415 RUSCHIN DR.
NEWARK, CA 94560**

**Buta Ram joshi Staff Reporter,
Fresno 559-803-0055**

RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com **408-835-0202**

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before , Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਅਲਵਿਦਾ ਨਾਵਲਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੇਬਤੀ



ਮਦਰਸ਼ੀ

A black and white portrait of a middle-aged man with dark hair and a mustache. He is wearing a pair of glasses and a light-colored, vertically striped button-down shirt. The background is plain and light-colored.

ਉਤੇ ਹਮਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ
ਅਪਣੇ ਇਨਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਨਮ
ਸਾਹਿਤਯ ਅਕਾਦਮੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ।

ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨਪੀਠ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇ ਹਨ; ਪਹਿਲੀ ਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਲਤਾਈ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਜਿੰਦਗ-ਨੀਮਾ' ਛਘਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲਾਸਿਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨਵਾਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ 'ਹਰਦੱਤ ਦਾ ਜਿੰਦਗੀਨਾਮਾ'। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ 'ਜਿੰਦਗੀਨਾਮਾ' ਲਫਜ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਕਾਪੀ ਰਾਈਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 26 ਸਾਲ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਇਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਸੌਤ ਦੇ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਾਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕੁੜੱਤਣ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜੀ ਨਾਵਲ ਤ੍ਰਿਕੜੀ ਉਹ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕੀ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਬਢੇ ਉਚੇ ਤੇ ਗੜਕਵੱਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅੰਰਤ ਸੀ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਜੀਤ ਕੱਢੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਥੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ, ਇਕ ਵਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੋਬਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ 'ਵਾਪਸੀ' ਪੜ੍ਹੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਅਦੀਬਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਹਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਦੇ ਤੁਰ ਜਾਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਖਲਾਅ ਕਦੇ ਭਰਨਾ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਏਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਤੇ ਏਹੀ ਹੈ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀਨਾਮਾ'।

ਉਹ ਮੂੰਹ-ਫਟ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਵੈਟਰ ਉਣੀਂ ਏ ਤੇ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚਦੀ ਏ
ਉਹਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਟੀਨੇਪਾਲ ਵੀ ਖੂਬ ਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਰ ਦੇ ਧੌਲੇ ਨਿਖਰ ਆਉਂਦੇ
ਨੇ ਤੇ ਵਾਸ਼ਨਾ ਦੀ ਮੈਲ ਉਗਲਦੀ ਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਤੁਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਏ ਕਮੀਨਗੀ
ਦੀਆਂ ਸਲਾਂ ਮਿਥਾਂ ਸਫਰ ਏ ਹੱਥ-ਕੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਦੀ

-ਮੋਹਨਜੀਤ

ਪੈਣ-ਖਾਣੀ ਦੀ ਬੇਹਰਮਤੀ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ

ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਸੁਭ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕ ਦੀ ਪ੍ਰਲੋੜ ਸੰਸਥਾ 'ਨਾਸ' ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 127 ਗੀਗਾ ਟਨ ਬਰਫ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਗਰੀਨ ਲੈਂਡ ਤੇ ਹੋਰ ਪਰਬਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਦੀ ਵਿਚ ਤਾਪਮਾਨ 0.9 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤਕ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਕਾਢੀ ਖਰਾਬ ਹਨ। ਜਸੀਨੀ ਪਾਈ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦ ਤਕ ਛਿੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਦਸਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰਬਲ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਸਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ, ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰਾਲੀ ਸਾਡਨ ਕਰਕੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੇਕ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬੇਰੋਕ-ਟੋਕ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਸਤਰ 'ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ
ਅਤੁ ਗੁਰੈਲੁ ਕ੍ਰਿਤੁ ਹੁਚੁ ਛਡੁ' ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਪਿੜਾ ਸਾਡਾ ਧਰਗੜ ਸਹੱਤੁ ਦਾ ਪਾਠ ਤਾ ਰਜ਼ ਕਰਦ ਹਾ ਪਰ ਪਣ-ਪਾਣ

ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬੇਧਿਆਨੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਛੱਡਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤਕ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ
ਸਾਡੀ ਸਾਂਭੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਥਮਿਕ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਾਲ ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਵੀ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ, ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ
ਪਲੀਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਲਾਸਟਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਵਿਚ
ਕਈ ਸੌ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਮਹੀਨ ਟੁਕੜੇ ਜਦ ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭੈਤਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸ੍ਰੋਟੀਆਂ ਦੇ

‘ਖੁਬਦੇਸ਼ ਵਾਇਮਜ਼’ ਦੇ ਆਨੁਭੇਵੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ

- | | |
|--|--|
| (1) ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਤਾਰੀ) ਸਹੇਤਾ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ | (15) ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸਟਾਕਟਨ |
| (2) ਆਪੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ | (16) ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ |
| (3) ਗੈਰੀ ਬਸਰਾਏ | (17) ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ |
| (4) ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਛਾਡਲੀ | (18) ਸ੍ਰੀ ਸੁਚਾ ਰਾਮ ਜੀ |
| (5) ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਪਲ | (19) ਜੱਹਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ |
| (6) ਸੁਬਾ ਬਿਆੜਾ | (20) ਉੱਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ |
| (7) ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ/ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ | (21) ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਿਜਰ, ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿਜਰ |
| (8) ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਜਸਵਾਲ | (22) ਹੈਰੀ ਸਿੱਧੂ |
| (9) ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਵੀ | (23) ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ |
| (10) ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ | (24) ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ |
| (11) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ | (25) ਰਾਜ ਬਡਵਾਲ |
| (12) ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ | (26) ਕਮਲਜੀਤ ਅਟਵਾਲ |
| (13) ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ (ਕੈਸ਼ ਫੈਬਰਿਕਸ) | (27) ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਭੰਡਾਰੀ |
| (14) — ਸੌਂਕੀ ਸਿੰਘ | |

ਬਚਕੇ ਰਹੀ ਜਲੋਰ ਸਿਆਂ, ਰੁੱਤ ਭੇਡਾਂ ਮੁੰਕਣ ਦੀ ਆਈ!

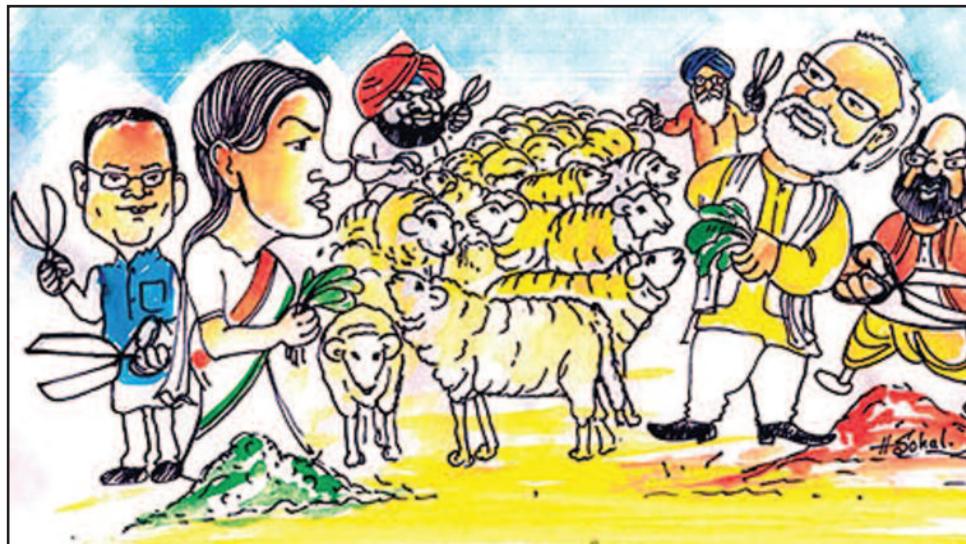
ਸਿਆਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਭੇਡ ਨੂੰ ਮੁੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹੋ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਟਕਲ ਪੱਤ੍ਰੂ ਨਹੀਂ, ਪਸ਼ਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਪਰਖਿਆ ਮਸ਼ਵਰਾ ਹੈ। ਇਤਫਾਕ ਹੈ, ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਸਰਦੀ ਢਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਟੇ ਢੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਖੇਡਦੀ ਰਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਕੰਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਭਾਗ ਵਿਕਦੀ ਹੈ। ਢੁੱਲੇ ਮੌਠੀ (ਬਠਿੰਡਾ) ਦਾ ਆਜ਼ਡੀ ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਹੌਸਲੇ ਮੰਡੀ 'ਚ ਜਾਵੇ। ਭੇਡ ਦੀ ਉਨ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਚ ਜੋ ਮੰਦਾ ਆਇਆ। 300 ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੇ ਵਾਲੀ ਉਨ ਹੁਣ 40 ਰੁਪਏ ਵਿਕਦੀ ਹੈ। ਦਿਲ ਹੌਲਾ ਨਾ ਕਰ ਕਾਲਾ ਸਿਆਂ, ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਫਿਰਨਗੇ, ਤੁੰ ਤਾਂ ਜਮਹੁਰੀ ਪਿਤ ਦਾ 'ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਏਂ, ਕੋਈ ਲੱਲੀ ਢੁੱਲੀ ਨਹੀਂ। ਲੱਗੇਂ, ਭੇਡਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਨੇ ਜਗਸੀਰ ਜੀਦਾ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਹੋਈ 'ਭੇਡ ਵਿਕ ਗਈ 8560 ਦੀ, ਚਾਰ ਸੌ ਨੂੰ ਵੇਟ ਵਿਕ ਗਈ।' ਕਲੇ ਦੀ ਭੇਡ ਹੁਣ ਬਹੁਤੀ ਉਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ 'ਭੇਡਾਂ' ਕੋਲ ਕਮੀ ਨਹੀਂ। ਲਓ, ਸਿਆਸੀ ਟੋਟਕਾ ਸੁਣੋ। ਚੀਨ ਵਾਲੇ ਜਦੋਂ ਨੇਫਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਤੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪ੍ਰੁਫਿਆ 'ਕਿਧਰ ਮੂੰਹ ਚੁਕਿਆ।' ਅੱਗਿਓ ਚੀਨੀ ਕਹਿੰਦੇ 'ਸਾਡੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਗੁਆਚ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਲੱਭਣ ਆਏ ਹਾਂ।' ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਅਗਲਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੱਪ ਲਈ। ਹੁਣ ਦਿੱਲੀਓ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਤੁਰਨਗੇ 'ਭਾਰਤ ਦਰਸ਼ਨ' ਕਰਨ। ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦਾਗ ਦੇਣ, ਇਸੇ ਡਰੋ ਸੋਨੀਆ ਦਾ ਕਾਕ ਤੇ ਬੀਬਾ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ, ਅੰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਕਾ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੁਰ ਵੱਚੇਗਾ। ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕਰੋ ਭੇਡਾਂ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਸੇਰ ਰਲ ਗਏ। ਭੋਲਾ ਪੰਛੀ ਕੀ ਜਾਣੇ ਕਿ ਖੁਰ ਵੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ 'ਭੇਡਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾ' ਹੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਾ ਕਿੰਨਾ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 1.27 ਕਰੋੜ ਵੇਟਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1.28 ਲੱਖ ਹੈ। ਉਜ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੇਰ ਹੀ ਹਨ, ਬੱਸ ਵੇਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਭੇਡ' ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁੰਨ ਲਏ। ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਕਹਿੰਦਾ ਫਿਰਦੈ, ਪੰਜਾਬੀਓ ਫਿਰ ਬਣੋ ਸੇਰ। ਅੰਬਾਨੀ ਅਡਾਨੀ ਸੇਰਾਂ ਤੇ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਉਲਿੜੀ ਹੋਏ ਨੇ, ਮਾਇਆ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ

ਨਾਲ ਭੇਜਣਗੇ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਹੋਂ ਨਿਕਲੀ ਅੱਗ ਪਿੰਡੇ ਨਾ
ਮੇਕ ਸਕੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹੋ ਨਵੇਂ ਨੋਟ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਮੱਧ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਗਜ਼ੇਦਰ
ਸ਼ਾਖਵਤ ਰੌਲ ਪਾਉਂਦਾ ਮਰ ਗਿਆ [REDACTED] **ਚੁਨਨੀ**
ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭੇਡ ਤੇ ਬੱਕਰੀ
ਦੇ ਮੇਮਣੇ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਕਿਥੋਂ ਭਾਲਦੇ ਹੋ ਖੇਤਾਂ
ਦਾ ਭੁਲਾ।

ਸਹਿਮਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣ ਮੇਲੇ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭਾਅ ਜ਼ਮੀਨ ਰ
ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੀਡਰ ਵੀ ਵਿਕ
ਨੇ। ਆਦਮਪੁਰ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ 'ਚ
ਉਦੋਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਕਾਲੀ ਮੰਤਰੀ

ਚਰਨਜੀਤ ਭੁੱਲਦ



ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਤਾਂ ਜਗਸੀਰ ਜੀਦਾ ਫਿਰ ਹੇਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੇਖੀ ਸੰਗਤ ਵੇਚਦੀ ਵੋਟਾਂ, ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਵੇਚ ਗਏ ਅਥਾਂ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸੌਦਾ ਸੱਚਾ ਕੀਤਾ ਪਾਂਦਰਾ। ਭੇਲੀ 15 ਹੀ ਪੈਛਗੀਆਂ, ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਮੌਜੀਏ ਕਿਤੇ 'ਐਫੇ ਦਿਨ' ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਹੀ ਨਾ ਭੱਟਾ ਜਾਣ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 65 ਮਲੀਅਨ ਭੇਡਾਂ ਹਨ। ਦਹਾਂਕੇ ਦੌਰਾਨ

ਇਹ ਗਿਣਤੀ 9.07 ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਘਟੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਹਰ ਵਰ੍਷ੇ ਐਸਤਨ 130 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਭੇਡ/ਬੱਕਰੀ ਦਾ ਮੀਟ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਆਜਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਮੀਟ ਕਰਕੇ ਬਚੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ। ਬਚਾਓ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਡੇਡ 'ਤੇ ਆਈ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਾਹੀਓ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਚੋਗਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਸੇ ਜਵਾਨੀ ਨੇ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਦੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਰਾਤੀ ਸੀ। ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਬਾਂ ਬਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਕਪਾਰ 'ਚ ਚਾਂਭਲੀ ਭੇਡ ਵਾਂਗੁੰਹ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੋਂ ਮੁੰਨੇ ਗਏ, ਫਿਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਹਾਲ ਐਟਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। 'ਭੇਡ ਮੁੰਨਣਾ ਵੀ ਕਲਾ ਹੈ।' ਤਾਹੀਂ ਲੀਡਰ ਕੈਂਚੀ ਚੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਵਜੀਰ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਨੇ ਮਹਾਂਗਠੋੜ ਨੂੰ ਭੇਡਾਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਵੇਂ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੇਤੇ ਜ਼ਿਹਾਵਾਲ ਦੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਭੇਡ ਚਾਲ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਚਰਵਾਹੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ 'ਵਾੜੇ ਦੀਆਂ 50 ਭੇਡਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਭੇਡ ਤਾਰ ਟੱਪ ਕਾਏ, ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਬਚੀਆਂ' ਚਰਵਾਹਾ ਕਹਿੰਦਾ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ। ਇਹੋ ਭੇਡ ਚਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਲਾਹੇ ਲਈ ਹਰ ਦਲ ਕਾਹਲਾ ਹੈ। ਜਲੌਰਾ ਆਜਤੀ ਆਖਦੈ ਕਿ 'ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫੇਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।' ਸੋਦੀ ਦੱਸੋ, ਇਸ 'ਚ ਕੀ ਕਰੋ, ਉਹ ਤਾਂ ਖੁਦ....।

ਸਾਕਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਕਿਤੇ 'ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚੇ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਏ। ਕੁਲਬੀਰ ਜੀਰਾ ਦੇ ਰੋਲਾ ਪਾਊਣ ਮਹਾਰੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਕਾਲੀਆਂ ਭੇਡਾਂ' ਲੱਭਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਮੱਖੂ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਹਿੰਦਾ 'ਜੀਰਾ ਕਾਲਾ ਉੱਠਾਂ' ਹੈ। ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂ ਦੇ ਤੰਨੇ ਲੋਕ ਬੇਸ਼ੱਕ 'ਭੇਡਾਂ ਬੋਕਰੀਆਂ' ਲੱਗਦੇ ਨੇ। ਜੱਦੋਂ ਇਹੋ ਆਪਣੀ ਆਈ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਤੱਤਕਾ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਕੋਈ ਸੱਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲੈਣਾ। ਸੁਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਰਜੇ ਨੇ ਵੀ ਵੇਖਿਆ। ਦਿਲ ਨਾ ਖਤ੍ਰੇ ਤਾਂ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਓ 'ਤਥਕੇ ਨਹੀਂ ਪਲਟਾਉਣੇ ਸੌਜਣਾਂ ਵਿਕੀਆਂ ਵੈਟਾਂ ਨੇ।'

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੀਸਰੇ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਛੋਟੇ ਗਰੁੰਪਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝਾ ਮੰਚ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਪਸੀ ਮੱਤਤੇਦਾਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਏਕਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰਾਂ ਗਰੁੰਪਾਂ ਨਾਲ ਗੱਠਨੇਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੇਲਨ 'ਚੋ ਨਿਕਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਤੀਸਰੇ ਬਦਲ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਜਗਾਈਆਂ। 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਚਾਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਛੋਣ ਜਿੱਤੀ। ਜਥੇਬੰਦਕ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਸੂਝ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਨਜ਼ਾਰੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਲਗਭੱਗ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਕਰਸੀ ਖੋਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ



ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਟਕਸਾਲੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਹਾਮਪੁਰਾ ਨੇ 'ਅਪ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਬੈਸ ਨੇ ਆਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੱਝੋਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਅਲਾਇੰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗਰੁੱਪਾਂ (ਪੰਜਾਬੀ ਏਕਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਤਾਂ ਸਾਂਝੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੋਏ ਪਰ ਅਜੇ ਤਾਂ ਗੱਠੋਜ ਬਣਨ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਤੀ ਬਣਨ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਪਰਿਵਾਰਾਵਾਦ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਤੀਸਰੇ ਬਦਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੰਜਦਾ ਵਿਡ ਮੰਤਰੀ ਮਨ੍ਨ੍ਹੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਣੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (ਪੀਪੀਪੀ) ਨੂੰ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਪੀਪੀਪੀ ਨੇ ਕੱਚ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਵੀ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕੀ। ਫਿਰ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦੇ

ੴ ਸਾਹਮਣੇ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ
ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਯੜੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਕੱਠੇ
ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਆਪੀ
ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚੋਂ
ਟੂਟ ਕੇ ਬਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਟਕਸਾਲੀ) ਦੇ ਮੁੱਖ
ਆਗੂ ਮਾਝਾ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਬੈਂਸ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਹੈ ਤੇ ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਖਹਿਰਾ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਸਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਦੋਆਸ਼ਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਡਾ. ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਸਥਾਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਹਾਂਦੁਆਨ ਗੱਠਨੋਤੇ ਬਣਨਾ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਗਰਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀਜ਼ਰੇ ਬਦਲ ਦੇ ਸੀਰਾਜ਼ੇ ਦੇ ਬਨਣ ਨਾਲੋਂ ਬਿਖਰਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

ਲੋਕ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ
ਗੱਠਬੰਧਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹਨ ਪਰ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ ਤਾਂ ਹੀ
ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਗਰੁੱਪ ਆਪਸ
ਵਿਚ ਸੁਹਿਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਠੋਸ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੇ।

ਸੁਖਾ, ਬਸ਼ੁਖਾ ਦੀ ਆਰ ਜਾਂ ਪਾਰ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ

ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਏ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਉਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸ਼ੇਬੰਧੀ ਤੋਂ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗੱਧੀ ਵਾਡਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿਚ ਪਾਂਧੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਬਹੁਮ-ਅਸਤਰ ਹੈ ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਸਤਰ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਸਪਾ-ਬਸਪਾ ਗੱਠਬੰਧ ਵੱਲੋਂ ਤਥੇ ਤਥੇ ਬੱਚਕਾ -

ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਹਿੱਚਣ ਦੀ ਚੁੰਬਕ-ਸਕਤੀ ਹੈ। ਅਮੇਠੀ ਤੇ ਰਾਏਬਰੋਲੀ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਤੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪੁਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹਿਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫੁਲਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤੀ।



ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲਾਈ। 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਨਰੇਗਾ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋਰ ਲੋਕ-ਹਿੱਤ ਵਾਲੇ ਪੋਗਰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਸੁਭੋਂ ਵਿਚ ਇੱਕੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੰਤੀਆਂ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ 2009 ਵਾਲੀ ਲੈਅ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਓਡਿਰਿਡਿਜ਼ਾ ਸਿੰਧੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੱਥਮੀ ਉਤਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਦਲਾਉ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਵੱਡੀ

ਪ੍ਰਿੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਪਰਾ ਭਾਵੇਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ
 ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਤਾਪ
 ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਗਾਰੇ ਬਗਾਹੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ
 ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਰਗਰਮ
 ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲ
 ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ
 ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਿੰਕਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਭੁਮਿਕਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
 ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ
 ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ
 ਸਥਾਨੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦਸਤੀ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਂਗ ਲੋਕ

ਲੀਠਰਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਭਾਰਤ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲ-ਮਾਡਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਚੁਕ ਕੇ ਆਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੌਜੂਦੇ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੌਜੂਦਾਂ ਉਤੇ ਆਪ-ਹੁਦਰੀਆਂ, ਗੈਰ ਵਾਜ਼ਬ ਤੇ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਇੰਡੀਅਨ ਕੈਂਸਲ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਂਸਰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਬੰਗਲੋਰ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਾਈਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਈਂਸਜ਼ ਦਿਲੀ, ਜਿਸਮਾਰ ਪ੍ਰਤੁਚੇਰੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਕ੍ਰਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ, ਜਿਵੇਂ ਵਰਲਡ ਹੈਲਥ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰੋਪ, ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਕਰ ਭਾਈ ਵੇਗਾਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਂ ਦੇ ਪਿਸਾਬ ਤੇ ਗੋਹੇ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੁਣੇ ਹੋਏ ਨੇਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਸੋ-ਹੀਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਖੌਲ ਕਿਉਂ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਸਿਹਤ ਤੀਕ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਵਰਜਿਸ਼, ਯੋਗ, ਆਯੁਸ਼ ਵਗੈਰਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ। ਜਦ ਬਿਮਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਕਸ਼ਦੀ; ਅਹੁਵ ਜੇਤਲੀ ਹੋਣ, ਗੋਆ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਪਰੀਕਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜਾ ਇਲਾਜ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਏਮਜ਼ ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਟੈਕਸ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗਾਂ ਦੇ ਗੋਹੇ ਜਾਂ ਪਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਮਿਥਿਹਾਸ ਨਾ ਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ। ਸਮੁੰਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਲੈਨਰਜ਼ ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰਮ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਮਨਾਡ ਦਰਮਿਆਨ 'ਰਾਮ ਸੇਤੂ' ਜਾਂ 'ਐਡਮਜ਼ ਬ੍ਰਿਜ਼' ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਹਨੂਮਾਨ ਦੀ ਵਾਨਰ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਚਾਨਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮਾ ਕੁਦਰਤੀ ਲੰਘਾ (ਪੁਲ) ਹੈ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਜੁੰਘਾਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦੇ। ਜਹਾਜ਼ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਦਰਤੀ 'ਸੇਤੂ ਸਮੁੰਦਰਮ' ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ 'ਰਾਮ ਸੇਤੂ' ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਚ ਤਥਵੀਲੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੁੰਘਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤਤਵ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹਲਦਨਾਮਾ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਚਟਾਨਾਂ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਐਮਪੀ ਵਿਜੈ ਰੂਪਾਣੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਮਾਹਿਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਰਾਮ ਸੇਤੂ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ।"

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਮਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਿਤਾਰਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਸੀ, "ਮਨੁੱਖੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਰਵਿਨ ਦੀ ਬਿਉਰੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਬਾਂਦਰ ਤੋਂ ਬੰਦਾ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ।" ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਿਨ (1809-1882) ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਸਾਈਂਸਦਾਨ ਤੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਨੇ ਗੈਰੀਵ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਈਂਸ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਹਨ, "ਗਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।" ਸਾਈਂਸਦਾਨ ਤੇ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਲਾ ਕਿਹੜੀ ਬਿਉਰੀ ਹੋਈ?

ਜਨਵਰੀ 2018 ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਮਲਿੰਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਐਮਪੀ ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਲੀ ਦਾ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਸਮਲਿੰਗਤਾ ਜੈਨੋਟਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਉਤਸਵ ਨਹੀਂ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਰਤਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਨ ਭਵਨ ਵਿਚ 'ਕੰਪਿਊਟਰਾਇਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅੰਡ ਰਿਡਾਰਮਜ਼' ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਖੋਤੀ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਦੌਰਾਨ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਿਪਲਬ ਕੁਮਾਰ ਦੇਬ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਸੰਚਾਰ-ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸੀ।' ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ

ਹੈ ਕਿ ਕਰਨ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ 'ਚੋਨੀ ਸੀ ਜਨਮਿਆ; ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਨਿਯੋਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਬੇਹੁਦ ਐਡਵਾਂਸ ਜੈਨੋਟਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।" ਸਾਚਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਆਬਾਦੀ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਵਾਲੇ ਧੂੰਦੇ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਕਲੁ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਪਿਛਲੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ (ਬਰਸਾਤਾਂ, ਹੜ੍ਹ, ਸੋਕਾ, ਆਲਮੀ ਤਪਸ, ਬਰਫ ਪੈਣੀ, ਭੁਚਾਲ, ਤੂਹਾਨ, ਆਦਿ) ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਸੋਗ ਆਸੀਂ ਹੀ ਬਦਲੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਹੀ ਬਦਲੀਆਂ ਹਨ।" ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇਖੋ: "ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਰਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਹੱਿਮ, ਯੋਗ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਨਾਲ ਦਿਵਜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਯਾਨੀ ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ, ਸੋ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਕਾਢ ਪਿਛੇ ਇਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ।"

ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਫਾਗਵਾਡ ਕੋਲ ਲਵਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਹੋਈ 106ਵੀਂ ਇੰਡੀਅਨ ਸਾਈਂਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਵਿਚ ਅੰਧਰਾ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜੀ। ਨਾਗੋਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੌਰਵ 'ਟੈਸਟ ਟਿਊਬ ਬੇਬੀ' ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਰਾਵਣ ਕੋਲ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਸਨ।" ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਈਂਸਦਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਗੈਰੀਵ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਈਂਸ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕੈਂਸਲ ਤੇ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਸਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ, ਉਹਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਲਾਹ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੈਕਚਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਿਛੇ ਗੈਰੀ ਤੋਂ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ।" ਕਈ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਿਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਜੋ ਖੁਦ ਬਾਇਲੋਜ਼ੋਸ਼ਟ ਹੈ, ਐਸੀ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਾ-ਮੰਨਾਯੋਗ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੰਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅੱਜਕਲੁ ਦੀ ਅਗਾਂਹ-ਵਧੂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਨੇਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿਦ 'ਚੋਨਿਕਲੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨ

ਸੱਖਤਾਹ

ਸੋਮਵਾਰ

ਸੋਮਵਾਰ ਸੰਪੂਰਣ ਸੱਚੰਡ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁਨ ਸਿਰਜਾਵਦਿਆਂ, ਧਰਤ ਅਕਾਸ਼ ਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾਂ ਕੋ ਆਵਣ ਜਾਵਦਿਆਂ। ਬ੍ਰਹਮਾਂ, ਵਿਸ਼ਨ, ਮਹੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਸਟੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਲਫ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾਂ ਕੋ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਪਵਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਚਾਰਚਡੇਰੇ ਧੰਦੂਕਾਰਾ, ਸੁਨ ਸਮਾਧੀ ਲਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਚੰਦ ਸੁਰਜ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਦੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾਂ ਹੀ ਧਰਮ ਨਾਂ ਹੀ ਧਰਮੀ, ਕਰਮੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਣਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੱਗ ਤੀਰਥ ਦੀ ਬਣਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਭਾਗ ਨਾਂ ਰਾਜਾ ਬੈਠਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਨਾਂ ਹੀ ਸੇਖ ਨਾਂ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦਾ, ਨਾਂ ਹੀ ਗੋਰਖ ਨਾਂ ਮਾਫਿੰਦਾ, ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੱਤ ਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੋਮਵਾਰ ਸੱਚ ਪਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਮੰਗਲਵਾਰ

ਤਿਸ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਜਗਤ ਪਾਵੇ, ਪੰਜ ਤੱਤ ਅਧੇ ਉਪਜਾਵੇ, ਖੰਡ ਬ੍ਰਾਹਮੰਡ ਪਾਤਾਲ ਅੰਕੇ, ਮਮਤਾ ਮੋਹ ਉਪਜਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਬਣ ਰਾਜਾ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਵੇ, ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਾਵੇ, ਸਮਰੰਬ ਮੁਰਖ ਰਾਵਣ ਆਪਣੇ ਹੋਂਧੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਆਓ ਸਖੀ ਰਲ ਮੰਗਲ ਗਾਵੇ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਸੱਚ ਚਿਤ ਲਾਵੇ, ਸਚਿਆਰੇ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਾਰੇ ਸੱਚਾ ਨਾਮ ਧਿਆਵੇਂਦਿਆਂ। ਸੱਚ ਰਸਤੇ ਜੇ ਰਾਮ ਵੀ ਜਾਵੇ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸੀਬਤ ਪਾਵੇ, ਸਾਫ ਸਵਿੱਤਰੀ ਸੀਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਗਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸੱਚ ਮਾਰਗ ਤਾਂ ਕਠਨ ਬੜਾ ਹੈ, ਹਰ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਚੂਠ ਬੜਾ ਹੈ, ਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਬਾਲੀ ਵੱਡ ਕੀਤਾ ਲੁਕਕੇ ਤੀਰ ਚਲਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਮਹਾਂਸੁਖ ਪਾਵੇ, ਸੱਚੇ ਨਾਲ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗਾਵੇ, ਪਰ ਬਨਵਾਸ ਵੀ ਕੱਟਣਾਂ ਪੈਂਦਾ ਰਾਮ ਦਾ ਸਾਬ ਨਿਭਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਬੁੱਧਵਾਰ

ਬੁੱਧਵਾਰ ਕੰਮ ਸੁਧ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਜੱਗ ਸੱਚ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪਾਵੇ, ਦੁਖ ਸੁਖ ਤਾਂ ਵਸਤਰ ਨੋਂ ਸਾਡੇ, ਲੰਘਦੀ ਉਮਰ ਹੰਦਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਪੱਤਰ ਮੋਹ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੇ ਪੱਤ ਮਰਵਾ ਕੇ ਰੋਵੇ, ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਰਥਵਾਨ ਜੇ ਗੋਬਿੰਦ ਕਿਉ ਲੜਨਾ ਘਬਰਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸਿੰਧੀ ਉਗਲੀ ਪਿਛ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ, ਲੋਹੇ ਦੀ ਛੈਣੀ ਲੋਹਾ ਵੱਡਦੀ, ਧਰਮਰਾਜ ਨੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਦਰੋਣਾਂਚਾਰ ਮਰਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸਚਿਆਰੇ ਨੋਂ ਸੱਚ ਕਮਾਉਣਾ, ਝੂਠ ਨਾਲ ਹੈ ਆਚੂ ਲਾਉਣਾ, ਪੰਚਾਲੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਚਾਵੇ ਵਸਤਰੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਅਧੋ ਅੱਧ ਜਦ ਝੂਠੇ ਸੱਚੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡ ਚਤਗਿੱਲੀ ਮੱਚੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੁਧ ਕਰਵਾ ਆ, ਕਰਣ ਤੋਂ ਸੱਚ ਲੁਕਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਕੰਮ ਸੁਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੱਚ ਝੂਠ ਦਾ ਯੁਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਰੇ ਕਰਾਵੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ ਸੱਚ ਤੋਂ ਝੂਠ ਮਰਵਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਵੀਰਵਾਰ

ਚੌਥਾ ਦਿਨ ਚੌਥਾ ਯੁੱਗ ਆ ਆ ਕਲਿਸੁਗ ਨੋਂ ਪਰਚਮ ਲਹਿਰਾ ਆ ਝੂਠ ਨੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਤਖਤ ਹਿਲਾਇਆ ਝੂਠੀ ਜੂਹ ਵਧਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਵੀਰਵਾਰ ਦਾ ਅਜਥ ਪਸਾਰਾ, ਚਾਰੀ ਕੂਟੀ ਹੈ ਅੰਧਿਆਰਾ, ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਸੱਚ ਪਰਸਤੀ ਕਿਤੇ ਲੱਭਦਾ ਸੱਚ ਸਮਝਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਨਾਂ ਅਨਕ ਨਾਨਕ ਪਰਮਾਤਮ, ਦੱਸਿਆ ਸੱਚ ਦਾ ਕੀ ਮਹਾਤਮ, ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਚਾਰ ਦਿਵਾਵਾਂ ਧੂਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਗਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸੇਖ ਫਰਿਦ ਨੋਂ ਅਲਖ ਉਚਾਰੀ, ਸੱਚਪ੍ਰਸਤਾਂ ਖੂਲੀ ਪਾਰੀ, ਨਾਮਦੇਵ ਰਵਿਦਾਸ ਕਬੀਰਾ, ਧੰਨਾਂ ਜੱਟ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ, ਸੱਚ ਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਹਤਿਆਰੇ, ਚਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਸੱਚ ਨੇ ਵਾਰੇ, ਸਿਰ ਵਾਰ ਕੇ

ਧਰਮ ਬਚਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਸੱਚ ਸੰਜਮ ਸਹਿਜ ਸੰਤੋਖ, ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਅਲੋਪ, ਸੱਚ ਨੂੰ ਸੱਚ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ, ਸਭ ਜੁਲਮੀ ਜੁਲਮ ਕਮਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸੁਕਰ ਬੇਅੰਤਾ, ਰਹਿਮ ਕਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਭਗਵੰਤਾ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉਗਲੀ ਫਤ ਕੇ ਭਵਸਾਗਰ ਲੰਘਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਲੜ ਲਾ ਆ, ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਭੱਟਾਂ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਆ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸੰਪੂਰਣ ਸਾਡਗੁਰ ਬੇਤਾ ਪਾਰ ਲੰਘਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਸਮਰੰਬ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਅਵਤਾਰਾ, ਪਰਮੇਸਰ ਪੂਰਣ ਨਿਰਕਾਰਾ, ਸੱਚ ਸ਼ਬਦ ਲੜ ਲੱਗ ਕੇ ਤਰਦੇ, ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਗਲਤ ਸ਼ਬਦ ਸਭ ਕੁਝ ਗਵਾਵੇ, ਸ਼ਬਦ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਤਰਕ ਨਹੀਂ, ਸਾਨੂੰ ਨਸਾਨ ਕਹਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਸ਼ਕਤੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਿਨ ਕੀ ਕਰੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਿਨ ਨਾਂ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਪੰਜਵਾਂ ਯੁੱਗ ਸ਼ਬਦਯੁੱਗ ਹੋਸੀ, ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਧੋਸੀ, ਸ਼ਬਦਯੋਤ ਮਨ ਮੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਜ ਜਗਾਵੇਂਦਿਆਂ।



ਸੁਰਿਦਰ ਸੁਨੜ
(530) 691-6378

ਸਨਿਚਰਵਾਰ

ਸਨੀਵਾਰ ਸੋਚ ਨਾਂ ਕਰਨਾਂ ਮਨ ਤਨ ਗੁਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾਂ ਸਨੀ ਗ੍ਰੇਹਿ ਵੀ ਸੰਗ ਜਾਉ ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਮਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ ਹੁਕਮ ਖੁਦਾ ਦਾ, ਬਹੁ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਰਾਮ ਰਜਾ ਦਾ, ਦੁਖ ਸੁਖ ਤਾਂ ਵਸਤਰ ਸਾਡੇ ਜੋ ਮਿਲਦਾ ਦਿਹੀ ਹੰਦਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਸੁਣਨਾਂ ਮੰਨਣਾਂ ਗਾਉਣਾਂ ਸਾਡਾ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਸਾਡਾ, ਜੀਣਾਂ ਮਰਨਾਂ ਨਿਰਭਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਜਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਹੁਕਮੀ ਮਾਣਸ ਦੇਹੀ ਪਾਵੇ, ਹੁਕਮੀ ਤਮ ਨੀਚ ਕਹਾਵੇ, ਹੁਕਮ ਬਿਨ ਨਾਂ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲਦਾ, ਸਭ ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮ ਚਲਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਰਾਮ ਰਜਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾਂ ਆਵੇ, ਹੁਕਮੀ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਹਿਜਾਂ ਆਵੇ, ਦਿਨ ਹਫਤੇ, ਸਾਲ ਸਦੀਆਂ ਯੁੱਗ ਲੰਘਦੇ ਗੁਣ ਗਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸਨੀਵਾਰ ਜੋ ਜੋ ਸਚਿਆਰਾ, ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਉਹ ਹੀ ਪਿਆਰਾ, ਝੂਠ ਤੋਂ ਸ਼ੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸੱਚ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲਾਵੇਂਦਿਆਂ।

ਆਦਤਵਾਰ

ਸੱਚ ਜੇਕਰ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਹਰ ਪਾਣੀ ਜੇ ਨਾਮ ਧਿਆਵੇ, ਸੱਚ ਖੰਡ ਬਣ ਜਾਵੇ ਦੁਨੀਆਂ ਮਾਨਵਤਾ ਅਪਣਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਕਰਮ ਖੰਡ ਵੀ ਕਰਮ ਹੈ ਸਾਡਾ, ਸੁਥਰੀ ਕਿਰਤ ਧਰਮ ਹੈ ਸਾਡਾ, ਸੁਥਰੇ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਜੋ ਦਿਸਦੇ ਸੁਥਰੇ ਰਸਤੇ ਜਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਗਿਆਨ ਪਰਾਪਤ ਵੀ ਕਰਨਾਂ ਹੈ, ਖਾਲੀ ਬਰਤਨ ਵੀ ਭਰਨਾਂ ਹੈ, ਭਰਿਆ ਕਦੇ ਨਾਂ ਡੇਲੇ, ਦੇਖੋ ਖਾਲੀ ਨੂੰ ਟਣਕਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਧਰਮ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਧਰਮੀ ਹੋਵੇ, ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੇ, ਪਰ ਧਰਮੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਰੁਕਾਵਟ, ਧੂਰ ਟਿੱਕਾਣੇ ਲਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਧਰਮ ਖੰਡ ਪੰਜੇ ਪਰਮੇਸਰ, ਦਿਵਸ ਰਾਤ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸਰ, ਰਚਨਾਂ ਸਾਰੀ ਸਹਿਜ ਮੇਲਾ ਜੱਗ ਜਾਦੂਗਰੀ ਦਿਖਾਵੇਂਦਿਆਂ। ਸੱਤ ਰੰਗ ਸਪਤਾਹ ਹੈ ਸਾਰਾ, ਸੱਤ ਸੁਰੰਦਰ ਸੱਤ ਅਸਾਨ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਸੁਨ ਸਮਝਾਵੇਂਦਿਆਂ॥

ਪੰਤਰਕਾਰ ਛਤਰਪਤੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਿੱਡਰਤਾ ਨਾਲ ਲੜੀ ਲੰਮੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ

ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਦੇਰ ਸਾਮ ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਛਤਰਪਤੀ ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡੇਰੇ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਸਾਧਵੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਜਾਫ਼ਤਾ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸਹਿਰ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਸੁਨਾਰੀਆਂ ਜੇਲ ਦੇ ਕੈਦੀ ਫੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਅੰਤੇ ਉਹਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਾਡਾ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਾਰਾਂ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਟੀਹੀ ਦੇ ਸਕਰੀਨ ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਸਾਲੀ ਸਾਧਾ ਆਸਾ ਰਾਮ, ਫਿਰ ਹਰਿਆਣ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਯੀਨਿਆਂ 'ਚੋਂ ਉੱਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 45 ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਜੋ ਦੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਓਗੇ ਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਗਿਆਨਦਾਇਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਅਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਸਤੇ 1846 ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੇ ਜੋਹਨ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਸਤੇ 1946 ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ।

ਅਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ 1860 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਜਦਕਿ ਜੋਹਨ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡੀ 1960 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ। ਦੋਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਲਈ ਲੜਦੇ ਸਨ।

ਦੋਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ 'ਚ ਹੋਈ।

ਦੋਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੋਲੀ ਵੱਜਣ ਕਾਰਨ ਮਰੇ,

ਦਿਨ ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਸੀ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਿਰਾਂ 'ਚ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿੰਕਨ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੈਨੇਡੀ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿੰਕਨ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਸਾਉਥ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਗੱਦੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੀ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸਨ, ਭਾਵ (ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ)।

ਦੋਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਜੋਹਨਸਨ ਸੀ।

ਐੰਡਰਿਊ ਜੋਹਨਸਨ ਜੋ ਕਿ ਲਿੰਕਨ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ, ਦਾ ਜਨਮ 1808 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਹਨ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੀ ਲਿੰਡਨ ਜੋਹਨਸਨ ਹੀ ਬਣੇ, 1908 ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਸੋ

ਸਾਲ ਬਾਅਦ।

ਜੋਹਨ ਵਿਲੀਕੀਸ ਬੂਬ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, 1839 'ਚ ਜੰਮਿਆ ਸੀ।

ਲੀ ਹਾਰਵੇ ਓਸਵਾਲ ਜਿਸਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਵੀ 1939 ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਦੋਵੇਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ 15-15 ਅੱਖਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਕਮਾਲ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਵੇਖੋ:

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਿੰਕਨ ਨੂੰ 'ਫੋਰਡ' ਸਿਨੇਮਾ ਥੀਏਟਰ 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੈਨੇਡੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਕਾਰ 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਲਿੰਕਨ ਕਰ ਵੱਲ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਫੋਰਡ ਕਾਰ ਸੀ।

ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਬੂਬ ਤੇ ਓਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟਰਾਇਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਭ ਤੋਂ ਸਮਝ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ

ਲਿੰਕਨ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ

ਮੁਨਰੋ, (ਮੈਰੀ-ਲੈਂਡ ਰਾਸ਼ਨ ਚੀਜ਼) ਕੈਨੇਡੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਵੱਛਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮੈਰੀਲੀਨ ਮੁਨਰੋ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ।

ਅਤੇ ਨਿਹੋੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਿੰਕਨ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਾਰਨ ਬਾਅਦ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਜਾ ਵਡਿਆ।

ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਹਨ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡੀ ਨੂੰ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਉਪਰੋਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਤੇ ਉਹ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਭੱਜ ਕੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰ 'ਚ ਜਾ ਲੁਕਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਇਟ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗੇ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਰੋਬਿਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ- ਇਕ ਦੁਖਦਾਈ ਖਬਰ



ਸੈਨਹੋਜੇ- ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਰੋਬਿਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੈਨਹੋਜੇ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪਿਛਿਉਂ ਆ ਰਹੇ ਤੇਜ਼ ਟਰੱਕ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਹ ਟਰੱਕ ਵਾਲਾ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਟਰੱਕ ਖੜ੍ਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਵੇਰੇ 6.23 ਵਜੇ ਸੈਨਹੋਜੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸ. ਰੋਬਿਨ ਸਿੰਘ ਮੌਕ 'ਤੇ ਹੀ ਸਵਾਸ ਤਿਆਗ ਗਏ। ਪਿਛੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਸੁਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ-ਕੁਰਲਾਂਦੇ ਛੁੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੈਨਹੋਜੇ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦੀਨ ਉਹ ਮੁੰਗਲੀ ਤੇ ਰਿਓਡੀਆਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੰਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਲਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੋਲ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ।

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਲੋਂ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕਸਮਕਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਅਪਣਾਉਂਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮਝ ਕਿਸੇ ਟਕਸਮਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿੰਜੀ ਟਕਰਾਓ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਰੂਪ-ਸਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਦ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ 'ਆਪ' ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਸਕੀ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਤੇ ਏਡੀਜੀਪੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜੀ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਾਰੀ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਪ੍ਰਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਾਰੀ ਉਪਰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 30 ਜਨਵਰੀ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਾਲ ਦੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਐਸਪੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਡਾਰੀ ਦਾ ਖਦਾਸਾ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਕੰਸਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਇੱਥੇ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐਸਪੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਲਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਨੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ



ਮੁਢ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੂਸਰੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਜਾਂਚ ਇਕਸਾਡਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ਟਾਈ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਗੋਪਾਲ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) 'ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ' ਨੂੰ

ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੋਈ ਬਾਵਨਾ ਦੀ ਜਿਸਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸੀਟ 'ਤੇ ਜਿੰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਿਉਨਿਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਹੋਈ।

ਪੰਜਾਬ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਰਮ-ਕੁਸ਼ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਥੇ ਵੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਿੰਜੀ ਟਕਰਾਓ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੁਸ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇ ਸਕੇ ਪਰ ਹਾਰਿਆਣਾ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ 'ਆਪ' ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ



ਰਾਮ ਹਰਸਿੰਹ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ
510-355-2040
rhsingh2018@gmail.com

ਗੱਲ ਪਤੇ ਦੀ

ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਮੱਗਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਚੇਤੇ ਵਿਚ ਉਹ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਨਾਮ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਓ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬੋਲ ਉਸਦੀ ਸ਼ਬਦਸੀਅਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਵਕਤ ਕਿੰਨਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਸਮਝੋ ਉਸਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਮਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਹੋਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੀਭ ਬੱਤੀ ਦੰਦਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਹ ਨੁਕੀਲੇ ਦੰਦ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਇਹੀ ਜੀਭ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬੋਲ ਬੋਲ ਦੇਵੇ ਜੋ ਕਿ ਕੁਥੇ ਬਣ ਜਾਣ, ਬੱਸ ਲੋਕ ਫਿਰ ਇਸ ਜੀਭ ਨੂੰ ਵੱਡਣ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

'ਪਹਿਲਾਂ ਤੌਲੋ, ਫਿਰ ਬੋਲੋ' ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਇਕ ਅੱਧੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਵਧੇ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਆਏ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਰਾਜ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਭ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਂਕਿਟ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਜਿੰਨਾ ਵਕਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਪਰ ਕਿਹੜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਤੇ ਕਿਹਾਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਕਿਟ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸੇ ਵਕਤ ਅਸੀਂ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਵਿਸਰਾਮ ਲੈ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਝੱਟ ਦੇਣੀ ਸਹੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਜੀਭ ਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਖਾਣੇ ਬਚਾਵ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਨਾ 'ਤੂੰ ਜੀਭ ਤੋਂ ਕੱਢ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਕਢਾਉਂਦੀ ਹਾਂ।'

ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਮੱਗਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਚੇਤੇ ਵਿਚ ਉਹ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਨਾਮ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਓ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੀ ਸਾਡੇ ਬੋਲ ਹਨ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਜੇ ਉਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਹੋਣ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਥੈਰ ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਖਾਸੀਅਤ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਕਦੋਂ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਕਿੰਨੀ ਉਚੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਬਦਸੀਅਤ ਨੂੰ ਚਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਗੱਲ ਵਿਚ ਧੰਨਵਾਦ, ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹਾਏ-ਹੈਲੋ ਕਿਹਣਾ ਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ। ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ, ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ, ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਸਭ ਇਛਾਵਾਂ ਜਾਂ ਚੰਗਾ ਕਿਹਣਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅੰਦਰ ਵੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਬਹੁਤ ਮਿੱਤਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਗੋਰਾ ਚਾਹੇ ਗੋਰੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰੋ ਅੰਦੜ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਅਗਲਾ ਬੰਦਾ ਕਿੰਹਦਾ ਕਿ ਕਿਨੇ ਮਿਲਣਾਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੌਣ-ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਮਿਠ-ਬੋਲਤੀ ਰਸ ਭਰਪੂਰ ਲਹਿਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੋਰ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਿਹੜਾ ਚੀਜ਼ ਮੋਤਨ ਆਏ ਗਾਹਕ ਦੀ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਰੋ 'ਹਾਂ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਆਖ ਰਹੋ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਾਣੀ ਪੀਓ, ਆਪਾਂ ਹੱਲ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਇਸਦਾ' ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ ਤੇ ਬੋਲੋ, ਸਰਤੀਆ ਹੱਲ ਲੱਭੇਗਾ।

'ਪਰਸੂ, ਪਰਸਾ, ਪਰਸ ਰਾਮ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਮ'

ਬੋਲਣ-ਚਾਲਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹਰ ਬਾਂ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਬਿਜਨਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਹਰ ਬਾਂ ਚੰਗਾ ਬੋਲਣਾ ਤੇ ਮਿਠਾ ਬੋਲਣਾ ਅਤਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਗਲਾਂ ਵੀ ਕੱਢ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੂਝਵਾਨ ਹੋ, ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲੋ, ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗਣੀ

ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਣਾ ਹੈ? ਕਿੰਨਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ? ਤੇ ਵਿਸਾ ਕਿਹਡਾ ਹੈ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਫਜ਼ਲ ਹੈ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਸਮਾਂ ਖਾਗਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੋਚ ਵੇਖੋ, ਉਸਦੀ ਬਿਰਤੀ ਵੇਖੋ, ਵਿਸਾ ਕਿਹਡਾ ਹੈ। ਯਕੀਨ ਕਰਿਓ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰੇਗਾ, ਤੁਹਾਡੀ ਤਾਰੀਫ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗਾ। ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਲਕੀ ਮੁਸਕਾਨ, ਫਿਰ ਬੜੀ ਖਾਸੀਅਤ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਸਵਾਲ ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਸੋਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਝਦੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਆਪੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਰੋ।

ਬੋਲ੍ਹਾ ਬੋਲਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੰਜੀ ਹੈ। ਬੋਲ੍ਹਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਵਿਚ ਫਸਦੇ ਹਨ। 'ਇਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁਖ'। ਜਿਹੜੇ ਪਤੀ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੁਖ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਹਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਕਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਆਉਣ-ਆਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਸਵਾਲ ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਬਤਾ ਸੌਂਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮਝਦੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਆਪੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਰੋ।

ਸਾਡੇ ਅੱਧਮਰੇ ਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਨਾਲੋਂ ਉਸਦਾ ਦਿਮਾਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਚੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਠਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਕੋਂਡਾ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਬੋਲ੍ਹਾ ਹੀ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼ ਬੋਲ੍ਹੀ ਖ਼ਰੂੰਬੀ ਕਰ ਦਿਓ ਬੱਸ। ਬਣ ਗਿਆ ਕੋਂਡਾ ਬੋਲ ਜੇਕਰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਚੱਚ ਆਵੇਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲਈ ਰਿਸਤਾ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਬੋਲ ਬਤਾ ਮਿਠਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪਿਆਰ ਜੀਭ ਤੇ ਆਣ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਛੇਡੀ ਕੋਂਡਾ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਜਿਹੜਾ ਖੁਦ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਪਿਆਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਉਸੇ ਦੀ ਹੀ ਅੰਸ਼ ਹੈ। ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋ। ਸੋਹਣਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਕਹੀ ਉਠੋ, ਜਿਵੇਂ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਧੰਮੀ ਹੋਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਕਹਿੰਦੀ:

ਤੁਸੀਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਚੱਚ ਵੇ, ਤੁੰ ਵੀ ਹੁਣ ਰੱਖ ਕੁਝ ਲੱਗੀਆਂ ਦੀ ਲੱਜ ਵੇ, ਰੱਣਾ ਪੱਲੋ ਪੈ ਜਾਓ ਜੇ ਆਵੇਗਾ ਕੁਵੇਲੇ, ਆ ਸੋਹਣਿ

Raja King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT • FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI) • KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੌਡੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
ਸਾਚੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।



Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੁਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net



OAKLAND

ਨਵੇਂ ਆਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਰੱਕਾਂ ਲਈ ਹਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE



HARJINDER SINGH BAL NEW TRUCK SALES

Direct 510-577-5509 | Cell 510-613-3573

hsingh@tecequipment.com



TECEQUIPMENT.COM

8099 S COLISEUM WAY, OAKLAND, CA 94621

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਪਾਈ



ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਪਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ



ਲੋਹੜੀ ਜਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ



ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ, ਪਤਨੀ ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ



ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ., ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ (ਬਿਜਨਸਮੈਨ), ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਪੰਨਾ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੋਗ ਰੋਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਯੁਧਾ ਸਿਟੀ), ਜਸਪਾਲ ਤੂਰ (ਮਾਲਕ ਕ੍ਰਾਇਕ ਸਟਾਪ) ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੰਡੇਲਾ (ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼)



ਅਟਾਰਨੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਅਤੇ ਰੀਐਲਟਰ ਗੁਰੀ ਕੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾ

ਏਕਨੂਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਨਮਾਨਿਤ



ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਪੇੜਾ



ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਦਮ



ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ



ਪਾਲੀ ਧਨੌਲਾ



ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ



ਨਾਟਕਕਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੌਲਾ



ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਭੂਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।



ਏਕਨੂਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।



ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਇਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰ

ਕਿਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਬੀ ਨਰਾਰੀ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੈਰ ਸਪਾਟੋ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਗੁਲਾਬੀ ਨਰਾਰੀ ਜੈਪੁਰ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੈਲਾਨੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਉ ਅਰਾਵਲੀ ਪਰਬਤਾਂ ਨਾਲ ਘਰੇ ਜੈਪੁਰ ਨੂੰ ਆਮੇਰ ਦੇ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਰਾਜਪੂਤ ਵੱਸ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਵਾਏ ਜੇ ਸਿੰਘ ਦੋਇਮ ਨੇ 1727 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੋਂ 11 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਵਸਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਜੈਪੁਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜੈਪੁਰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸਿਆ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਦਿਆਧਰ ਭੇਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਮੇਰ ਦੀ ਵਧੀ ਵਸੋ, ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ। 1876 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਲਬਰਟ ਐਡਵਰਡ ਸੱਤਵੱਂ ਦੀ ਜੈਪੁਰ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਸਵਾਏ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੋਇਮ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਗੁਲਾਬੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਖ ਸੈਲਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਇਹ ਹਨ:

ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ: ਜੈਪੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸਥਾਨ ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਵਾਏ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੋਇਮ ਨੇ ਸਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਮਹੱਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 1729 ਤੋਂ 1732 ਤਕ ਹੋਈ। ਇਸ ਮਹੱਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਵਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਖ

ਕੀਤੀ ਵਿਕਟੋਰੀਅਨ ਬੱਘੀ ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਮਹੱਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਮਹਾਰਾਣੀ ਮਹੱਲ ਹੈ। ਮੌਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਗਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਸਾਸਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੰਗੀ ਸਾਜ਼ੇ ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਵਨ ਵਿਲੱਖਣ ਹਨ।

ਜੱਗ ਸਿੰਘ ਆਦਮਕੇ

ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਜਧਾਨੀ ਆਮੇਰ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਆਮੇਰ ਨੂੰ ਮੀਟਾ ਸਾਸਕਾਂ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਸਾਸਕਾਂ ਨੇ ਆਮੇਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਿਲ੍ਹਾ ਅਰਾਵਲੀ ਪਰਬਤ ਵਿਚ 'ਚੀਲ ਦਾ ਟਿੱਲਾ' ਉਤੇ ਚਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉਪਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਹੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੋਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸੁਰਜ ਪੋਲ ਜਾਂ ਚਾਂਦ ਪੋਲ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਇਕ ਵੱਡੇ ਵਿਹੜੇ ਜਲੋਬੀ ਚੌਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਉਪਰ ਪੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਦੇਵੀ ਦਾ ਮੰਦਰ ਹੈ। ਜਲੋਬੀ ਚੌਕ ਤੋਂ ਪੌਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰ ਜਾ ਕੇ ਰਾਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮਹੱਲ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਗਣੇਸ਼ ਪੋਲ ਨਾਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਆਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਲ੍ਹਾ ਆਮੇਰ ਜੈਪੁਰ ਸਤਕ ਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਲਮੀਟਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸਤਕ ਤੋਂ ਇਕ ਸਤਕ ਜੈਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੋਇਮ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਸਕਾਂ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਰੂਪ ਸਵਾਏ ਮਾਧੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੈਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਮੁੱਖ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਮਾਧਵੇਂਦਰ ਮਹੱਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਧਵੇਂਦਰ ਮਹੱਲ ਵਿਚ ਨੋ ਰਾਣੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੁਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪ੍ਰਾਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜਵਾਹਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਲੱਛਮੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰਤਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਲਲਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਖੁਸ਼ਗਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਨ।

ਹਰ ਮਹੱਲ ਵਿਚ ਰਸੋਈ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਘਰ, ਛੋਟੇ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਛੋਟੇ ਵਿਹੜੇ ਹਨ। ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਲਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਚਿੱਠਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਹੱਲਾਂ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੌਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਉਪਰ ਜਾ ਕੇ ਜੈਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਮਾਧਵੇਂਦਰ ਮਹੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਰੋਵਰ ਦੀਆਂ ਪੌਤੀਆਂ ਲਹਿਰਦਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੈਗੜ੍ਹ ਕਿਲ੍ਹਾ: ਆਮੇਰ ਜੈਪੁਰ ਸਤਕ ਤੋਂ 11 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਨਾਹਰਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ



ਅਰਬ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਲਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਭਵਨ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਧਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਕਿਤੀਆਂ, ਧਾਰ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਸਿਲਪ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਗਹਿਣੇ, ਹਥਿਆਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ, ਦਰੀਆਂ, ਢਾਫ਼ਈਦਾਰ ਕਲੀਨ, ਪੁਰਾਣੇ ਚਿੱਤਰ, ਹਾਥੀਦੰਦ ਆਦਿ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ, ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼, ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਂਗਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ, ਲੱਕੜ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਆਦਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਧਰ ਬਾਗ: ਜੈਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਆਗਰਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਕਾਰ ਵਿਦਿਆਧਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਸੈਲੀ ਦਾ ਬਾਗ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਛਹਾਰੇ, ਰੂਪ ਨਿਵਾਸ, ਬਾਰਾਂਦਰੀ, ਛੱਡਰੀਆਂ ਦੇ ਖੇਣ ਯੋਗ ਹਨ। ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਾਨੀ ਆਦਿ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੈਪੁਰ ਦੇ ਇਸ 250 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।

ਸਿਸਦੀਆ ਰਾਣੀ ਮਹੱਲ: ਆਗਰਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਧਰ ਬਾਗ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਿਸਦੀਆ ਰਾਣੀ ਮਹੱਲ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਚੰਦਰਕੰਵਰ ਸਿਸਦੀਆ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਹੱਲ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਕੰਧਾਂ ਪੈਰਾਇਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਸਦੀਆ ਰਾਣੀ ਬਾਗ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਇਹ ਸਥਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਮੁਗਲ ਸੈਲੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਇਸ ਬਾਗ ਵਿਚ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਹਵਾ ਮਹੱਲ: ਜੈਪੁਰ ਦੇ ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ ਅਤੇ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੰਜ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਹਵਾ ਮਹੱਲ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪਤਨੀ ਚੰਦਰਕੰਵਰ ਸਿਸਦੀਆ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਹੱਲ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਕੰਧਾਂ ਪੈਰਾਇਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਛੋਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਮੁਗਲ ਸੈਲੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਇਸ ਬਾਗ ਵਿਚ ਫਲਦਾਰ ਪੌਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਪਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 1799 ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮਹੱਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਭਵਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਣ। ਗੁਲਾਬੀ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਬਣੀ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਖਿੜਕੀਆਂ ਹੀ ਖਿੜਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਵਾ ਮਹੱਲ ਦੇ ਚੋਟੀਆਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਭਵਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹਵਾ ਮਹੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮੁਹਰਲੀ ਸੁੰਦਰ ਆਕਿਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਮਗਰਲਾ ਪਾਸਾ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਰਾਜਪੂਤ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਸੈਲੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇੱਨ੍ਹਾਂ ਪੱਥੇ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਨਾਂ ਹਨ।

ਕਨਕ ਵਰਿਦਾਵਣ ਬਾਗ: ਜੈਪੁਰ ਦੀ ਆਮੇਰ ਰੋ

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਕੈਬਿਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸੈਲੇਸ਼ ਨਾਯਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 2011 ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ (ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ) ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ (2018) ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਟਵਰਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਮੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਮਝੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।

ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਹਰ ਦਿਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਭਾਵ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਰ ਭਾਟੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦੂਰ ਹਨ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਛੱਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਉਤੇ ਆ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਚ ਜਵਾਰ ਭਾਟਾ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਢੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਅਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਚ ਜਵਾਰ ਭਾਟੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ 500 ਮੀਟਰ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਉਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ 1, 2, 3 ਅਤੇ 4 ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ ਉਚ ਜਵਾਰ ਭਾਟੇ ਦੇ ਸੀਮਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ 100 ਮੀਟਰ ਤੁਮ੍ਹੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ, ਰੇਤਾ, ਮੂੰਗਾ ਭਿੰਡੀਆਂ ਆਦਿ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੂਜਾ ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ ਉਚ ਜਵਾਰ ਭਾਟੇ ਦੇ ਸੀਮਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ 200 ਮੀਟਰ ਤੁਮ੍ਹੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਉਸਾਰੀ ਨਿਯਮ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਵੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਚੌਬਾ ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ ਅੰਡੇਮਾਨ

ਨਿਕੋਬਾਰ ਅਤੇ ਲਕਸਦੀਪ ਟਾਪੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੱਟੀ ਹਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਟਾਪੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਜੋਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ-ਸੰਵੇਦਨਸੀਲ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ 50 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 100 ਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਹੁਣ ਸਿਰਫ 20 ਮੀਟਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਸਟਲ ਰੈਂਗੂਲੇਸ਼ਨ ਜੋਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਲ ਫਾਇਦਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਔਸਤਨ 30 ਛੱਟ ਉਚਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ 3 ਤੋਂ 8 ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਚਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ



ਮੁਕਾਮੀ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਅਪਣੀ ਨਾਗਜ਼ਰੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਵੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਧਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰ ਜਿਹੜਾ 7515 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਦਸ ਰਾਜ-ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਲਾ, ਉੜੀਸਾ, ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਿੰਡਗਾਨਾ, ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ, ਕੇਰਲਾ, ਗੋਆ, ਕਰਨਾਟਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਗਜ਼ਰਾਤ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਰਾਜ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ, ਲਕਸਦੀਪ, ਪ੍ਰਭੂਚੇਰੀ ਅਤੇ ਦਮਨ-ਦਿੜ੍ਹੂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਮੁਲਕ ਦੀ 40 ਫ਼ੀਸਦ ਆਬਾਦੀ ਵਸਦੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਹ 14 ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਤੱਟਵਰਤੀ ਰਾਜ ਸਮੁੰਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਆਈਪੀਪੀਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (2014) ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 1901 ਤੋਂ 2010 ਤੱਕ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ 19 ਸੈਟੀਮੀਟਰ ਉਚਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਔਰੋਗਨ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਖੋਜ

ਇੱਥੇ ਅਬਾਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਟਰ ਫਾਰ ਓਸ਼ਨ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਹੈਰਦਾਬਾਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਜਲ ਪੱਧਰ ਔਸਤਨ 1.6-1.7 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਜਲ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੀ ਦਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਗਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ: ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਨੀਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਇਹ ਖੇਤਰ ਬੱਲੇ ਧਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੰਗਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਚਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਥੋਂ ਦੋ ਕਈ ਟਾਪੂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨਿਊਰਿਅਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਜਾਂਗ ਘਟਾਵਾਂ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਬੇਦਰੀ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਬੋਈਂਡਾ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਰੀਦਾ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਵੇਦਨਸੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਆਸੀਂ 2013 ਵਿਚ ਉਤਰਖੰਡ ਵਿਚ ਹੋਈ ਤਰਾਸਦੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵੀ ਅਤੇ ਜਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਟਵਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਵੇਦਨਸੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਉਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਵੇ। ਤੱਟਵਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਤੇ ਉਸਾਡਨ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।



ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਕੇਰਲਾ ਕੋਲ ਵਸਿਆ ਮੌਨਰੋਆ ਟਾਪੂ ਵੀ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਕਸਦੀਪ ਜੋ 36 ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਸਮੁੰਹ ਹੈ, ਦਾ ਪਾਗਲੀ ਟਾਪੂ 2017 ਵਿਚ ਜਲਮਗਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰ ਰੇ ਗਨ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੂਜੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੁਫ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਣਾਵਾਂ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੇਨੀਅਲ ਲੈਵਿਟ ਅਤੇ ਨਿਕੋ ਕੈਮੈਂਡਾ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਡਿਗਰੀ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੁਫ਼ਾਨ ਵਿਚਲੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿਚ 5 ਫ਼ੀਸਦ ਵਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧ ਗਤੀ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਵਾਲਾ ਤੁਫ਼ਾਨ ਵਧੇਰੇ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਦਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਚਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਟਾਪੂ ਇੱਕੋ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ

ਮਿਆਂਮਾਰ-ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਦੱਖਲ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪੂਰਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿਬੋਡ ਲਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ, ਮਿਆਂਮਾਰ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲੇ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਸਮਝੌਤੇ ਸਹੀਬੰਦ ਕੀਤੇ, ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਿੰਨ-ਧਿਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾਡੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਤਿੰਨ-ਧਿਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ; ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੇ ਮਾਲਦੀਵਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸਰਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹੋਂਦ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦਾਂ ਨੂੰ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੋਪੱਖੀ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਬੀ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਵੱਡੀਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਤਕਰੀਬਾਨ ਸਾਰੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ- ਜਪਾਨ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਤਾਇਵਾਨ, ਵੀਅਤਨਾਮ, ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼, ਬਚੁਨੀ, ਮਲੇਸੀਆ ਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਮੰਗਣ ਲਈ ਜ਼ਜ਼ਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਛੈਸਲਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੀਨ ਨੇ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਸਮੰਦਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸਟਰ (ਯੂਐਨ) ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਪੇਈਚਿੰਗ ਨੇ ਸਮੰਦਰੀ ਸਰਹੋਂਦ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾਅਵੇ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜੀ ਧੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਵਰਤੀ। ਸੁਘੜ-ਸਿਆਂਕੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਭੀ ਚੀਨ ਦੇ ਵੱਡੀਂ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਫੁਰਕ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੇ ਪੁਰਬੀ ਗੁਆਂਢ ਸਗੋਂ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾਮੀ ਨੂਜ਼ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ

ਵਰਤ-ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹੋਂਦਾਂ ਦੇ ਪਾਰ ਮਿਆਂਮਾਰ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਹੋਂਦ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਨਿਬੋਡ ਲਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਸਰਜਮੀਨ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਭਾਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਡ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੋਖ ਹਸੀਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦੋਵਾਂ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਸ਼ਕਰ ਉਲਛਾਦਾ ਦੇ ਪਰੇਸ਼ ਬਰੂਆ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ 'ਚ ਭੜਾਂ ਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵਿਚ ਪਨਾਹ ਮੰਗਣ ਲਈ ਜ਼ਜ਼ਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਮੁਤੱਲਕ ਮਿਆਂਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਰਮ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਨੇ ਬਿਮਸਟੈਕ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਇਲਾਕਾਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਰਖਾਈਨੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੱਤ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਪਨਾਹਹੀਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਕਰਨ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਉਡ ਭਾਰਤ ਆਰਬਿਕ ਬੋਡ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸਕਿਲ ਹੁੰਦੀ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੰਬੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਮੁਤਵਸੇਬੇ ਲਈ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ ਤੇ ਜਪਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲੀ

ਇਮਦਾਦ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੇਖਰ ਤੇ ਦਹਿਸਤਜ਼ਦਾ ਪਨਾਹਹੀਰਾਂ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਚੁਕਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਵਿਗਤ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਆਂਮਾਰ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ੀ ਭਰੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ

ਚੀਨ ਵੱਲ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਦੱਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵੱਲ ਮਿਆਂਮਾਰ ਹਕਮਤ ਤੇ ਚੀਨ-ਮਿਆਂਮਾਰ ਸਰਹੋਂਦ ਦੇ ਆਰਪਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਬਾਗੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਉਣ



ਜੀ. ਪਾਰਥਸਾਰਥੀ

ਮਿਆਂਮਾਰ ਉਡ ਜਿਉ ਜਿਉ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਦਮਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਬਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਉ ਤਿਉ ਇਹ ਚੀਨੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਚੀਨ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰਹੋਂਦ ਪਾਰਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਸਮੱਸਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ (ਚੀਨ) ਦੀ ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਚੀਨ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਆਂਮਾਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮਾਇਡਸੋਨ ਡੈਮ ਪਣਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਾਇਡਸੋਨ ਡੈਮ ਦਾ ਕਾਚਿਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖ਼ਪਤ ਚੀਨੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਯੂਨਾਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਭੈਮ ਪ੍ਰਜੈਕਟ ਤੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ ਉਡ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹਡਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਉਡ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਪਾਰਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨਾਲ ਮਹਿਜ਼ 60 ਮੀਲ ਦੂਰ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਜਪਾਨ ਵੀ ਰੋਹਿੰਗੀਆ ਮੁੜੋਂ ਉਡੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਨੂੰ ਖੰਜੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਲੀਮ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮਲਕ ਮੁੜੈਂਨ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ 'ਮਹੁੰਖੀ ਹੱਕਾਂ' ਦਾ ਮੁੰਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਵੱਤੇ ਪਨਾਹਹੀਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਵਸੇਬੇ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਨੂੰ ਇਹੋ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੱਗਦੇ ਰਿਹਾਈਨੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੋਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਨਾਂਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਮੁਤਵਸੇਬੇ ਦੇ ਦੁਹਾਂ ਦੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੋਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਨੂੰ ਇਹੋ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲੱਗਦੇ ਰਿਹਾਈਨੀ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਮਿਆਂਮਾਰ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੋਖ ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਨਾਂਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਮੁਤਵਸੇਬੇ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਨੂੰ ਇਹੋ ਸ

ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਐਸਅੰਸ਼ਗੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ, ਜਾਣੋ ਕਦੋ ਕੀ-ਕੀ ਹੋਇਆ

ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਐਸਅਈਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਐਸਅਈਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੁੰਵਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੁੰਵਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ, "ਗੁਪਤ ਸੁਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਤਤਕੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।"

ਐਸਅਈਟੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਲਦੀ ਪੱਧਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਐਸਅਈਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕੁੰਵਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਐਸਅਈਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਇਹ ਭੱਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ।"

ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਫ਼ਆਈਅਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਘਟਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

"ਉਹੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜਿਹਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਇਹ ਤਹਿਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪੁੰਜੇ ਹੋਣ ਚਲੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਲੇ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨੀਕ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਸਟਿਸ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਰਿਟਾ.) ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ

ਖੁਲਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਨਾਨਾਜੀ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਅਤੇ ਭੁਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਸੰਘ ਆਗੂ ਨਾਨਾਜੀ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਅਤੇ ਉਥੇ ਗਾਇਕ ਭੁਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਹਾਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ



ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ 2012 ਤੋਂ 2017 ਵਿੱਚਕਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਵਰਿਅਂ ਬੱਧੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰਥ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਕੁਸ਼ਲ ਆਗੂ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਂਡ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਨਾਨਾਜੀ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਿਸ਼ਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਤਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਭੁਪੇਨ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਪੀਤੂ-ਦਰ-ਪੀਤੂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਿਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਕੇਂਮਤਰੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਅਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਕਾਂਡ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।



ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੀਡਤਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ

2015 ਵਿੱਚ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਬਰਗਾੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਚਾਨੀ ਦੇਂਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਬਾਦਲ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਘਰਨਾਕਮ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ" ਪਰ "ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।"

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, "ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਡੀਜ਼ੀਪੀ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ 16 ਨਵੰਬਰ, ਸੁਖਦੀਰਥ ਬਾਦਲ ਨੂੰ 19 ਨਵੰਬਰ ਅਤੇ ਅਕਸੈ ਕਮਾਰ ਨੂੰ 21 ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਐਸਅਈਟੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਗੱਲ ਲਈ ਸੱਦਿਆਂ ਸੀ। ਸੰਮਨ ਮੁਤਾਬਕ, 'ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲਾ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁਕਤ ਜਸਟਿਸ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸਾਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜੋ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।"

ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅਛਜਾਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਘਟਨਾਕਮ

ਇੱਕ ਜੂਨ 2015: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਬੁਰਜ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ।

12 ਅਕਤੂਬਰ 2015: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਗ ਬਰਗਾੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ।

14 ਅਕਤੂਬਰ 2015: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ

30 ਜੂਨ, 2016: ਜਸਟਿਸ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ, ਪਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017: ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜਸਟਿਸ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵ

ਐਂਡਾਂ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ: ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੋਰੇ 'ਚ

ਅੰਤ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਲਿੰਗਕ ਹਿੱਸਾ ਨਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸਰੀਰਕ, ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਮਨਸਿਕ ਪੱਧਰਾਂ ਉਪਰ ਕਈ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਲਿੰਗਕ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਆਪਣੇ ਅਸਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਪਿੰਤਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਢੰਚੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸੁਖਮ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਪੱਸਰੀ ਅਮਾਨਵੀ ਹਿੱਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਾਜ਼ਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿੰਗਕ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਜੋਂ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹੇ ਸ਼ਕਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਕੇਵਲ ਔਰਤਾਂ ਸਗੋਂ ਪਿੰਤਰ ਸੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਰਦ ਦੀ ਤੈਆ ਕੀਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹਰ ਲਿੰਗਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਇਸ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਨਾਨਤੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਮਰਦ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫਿਰ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਬਾਕੀ ਲਿੰਗਕ ਪਛਾਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਿਜਤਾ, ਸਮਲਿੰਗੀ, ਦੋਲਿੰਗੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਸ਼ੀਆਗਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਪਿੰਤਰੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਕੋਈ ਇਕਹਿਰਾ⁴ ਇਕਖੱਪੋਹਰੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਧਿਰ ਵੀ 'ਸਵੈਆਰੋਪਿਤ ਹਿੱਸਾ' ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਸੁਖਮਤਾ ਦਾ ਅੰਦਰਾਂਜਾ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਰਦ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਦਾਨਗੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦਬਾਅ ਬੱਲੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਪਿੰਤਰਸੱਤਾ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਅਜਿਹੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਮਰਦ ਵਜੋਂ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਮਰਦ ਬਣਾ ਤੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਵਧੇਰੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਊਪਰੋਕਤ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਮਰਦ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੱਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਮਰਦ ਕੋਲ ਸਕਤੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਜੀਵਨ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਮਹਿੰਦਰ ਰੱਖਣਾ; ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਡਿਆ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਵਾਚਨ ਮੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਲ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੱਤਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ

ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਸਬਾਪਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਰਗਰ
ਹਥਿਆਰ ਹੈ।

ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਰੱਚਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ
ਸਰੀਰਕ ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਸ਼ਾਈ
ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਾਰਗਰ ਨਾ
ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ
ਕਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹਿੱਸਾ ਵਧੇਰੇ

ਪਿਆਨ ਦੇਣ ਪੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਲ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਸਾਂ/ਬਦਾਸੀਸਾਂ, ਤਾਨੇ/ਮਿਹਣੇ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਜੜੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੀ ਖਾਸ ਹਿਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਵਿਤਕਰੇ, ਸੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁੱਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾੜੇ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਨਿਤਾਣੇ ਦੇ ਮਿਆਨ ਨਾਲ ਬਣੇ ਥਿਸ ਦੇ

ਖਲਾਹ ਹ ਅਤ ਉਮ੍ਮੀ
ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਟੋਕ
ਉਪਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਮੁੱਖ
ਧਾਰਾ ਦੇ ਭਾਰੂ ਪ੍ਰਵਚਨ
ਕਾਰਨ ਕੇਵਲ ਹਿੱਕ ਦੇ
ਜ਼ੋਰ, ਚੌੜੀ ਛਾਤੀ ਤੇ
ਅੰਨ੍ਹੇ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ
ਗੁਣ ਮੰਨਣ ਉਪਰ ਕੋਈ
ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਦਾ। ਕੋਈ ਇਹ
ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ
ਅਣਖ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਔਨਤੁਕਿਨਰਾਹੋਰ ਲਿੰਗਕ
ਪਛਾਣਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ? ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਦਾ
ਸਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਨਾ
ਜਸ਼ਨਾਂ ਵਾਲਾ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਜਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਆਖਿਰ
ਕੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚੋਂ
ਡਰ, ਖੋਲ ਤੋਂ ਬੇਚਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਡਰ
ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਧਤਕਨਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਬਣ ਕੇ
ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕ
ਅਪਣੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਕਤਰਾਊਂਛ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ
ਮਨੁੱਖ ਸਾਮਿਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪਿੱਤਰਸੱਤਾ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਢਾਚੇ
ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਥਾਂ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਉਂ ਇਹ
ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ, ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ/ਹਾਸ਼ੀਆਗਤ ਧਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਖੋਲ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਇਹ
ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ (ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ
ਦੌਰੇ) ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ

ਨੂ ਕਮਤਰ ਮਨੁਖ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿਦਾ ਹ।
ਇਸ ਪਸੰਗ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਪਿਤੁਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ' ਐਂਡਰਟਾਲਿੰਗ ਵਿਥੋਂ
ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਤਮਾਅ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਰੂਪ
ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਂਡਰ ਦੇ
ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਵਿਚ ਸਿਆਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰ

ਪ੍ਰਸਗ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸੁੱਤ ਪ੍ਰਵਚਨ
ਜਿਵੇਂ ਅਪਵਿਤਰਤਾ, ਬੈਣਜ਼ਤੀ
ਬੇਆਬਾਰੁ ਆਦਿ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤ
ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ
ਰੂਪ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਲਿੰਗਕ ਪਛਾਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ
ਸਮਲਿੰਗੀਆਂ ਤੋਂ ਦੋਲਿੰਗੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ
ਦੇ ਸਥਿਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ
ਛੋਟੇ ਨਰ-ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ/ਲਿੰਗਕ
ਹਿੱਸਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਵਚਨ ਵੀ ਓਨਾ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ



ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਅਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਬੇਸਰਮ ਮੰਨ ਕੇ ਹਾਸ਼ਮੀਆਗਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਵੀ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਡਰ' ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ' ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਲੇਕਿਨ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ (ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿਵਾਉਣਾ) ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ' ਵੱਡਾ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ-ਯੋਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹਸਤੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਤਨ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕਰੋ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਉਂ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ' ਅੱਧੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੋਂ
ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅੱਧੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੋਂ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਹਥਿਆਰਿਓਂ
ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਇਹ

ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦੱਥਾਉਣ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਧੈਮਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੰਤਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਲਗਤਾਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਅਸਲੀ ਦੋਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੀਤੜਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਖੋਡ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮਸਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਹਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਗੀ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆਂ ਸਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਠੰਬਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਧੈਮਾਨੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਵੱਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ, ਮਧੋਲਣ ਤੇ ਲੁਟਣ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਹਰ ਘੜੀ, ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਹਿਮ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਹਿਤ ਜ਼ਿਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਬਸੂਰਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਝ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ 'ਗੁਲਮੀ ਦੇ ਯੁੱਗ' ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਵਸੋਸ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਉਧ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਹਾਲ ਤੇ ਹਰ ਕੀਮਤ ਉਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਯੁੱਗ' ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਵਸੋਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਸਭਿਆ ਸਮਾਜ ਉਪਰ ਕਲੰਕ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਉਪਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੱਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਕੌਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਹਿਰਿਤਰ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਪਰ ਉਗਲ ਉਠਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਉਪਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਨਹੀਂ। ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਮਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਜ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅੰਰਤ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸੱਭਿਆ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਪੀਤੜ' ਅਤੇ 'ਬਲਾਤਕਾਰੀ' ਦੋ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਧਿਰਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰਨ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਵਹਨ ਨੂੰ ਕਾਟੇ ਹੋਠ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਲਿੰਗਕ ਹਿਸਾ ਵਰਗੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉਪਰ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਹੋਈਏ।

ਸਰਬਜੀਤ

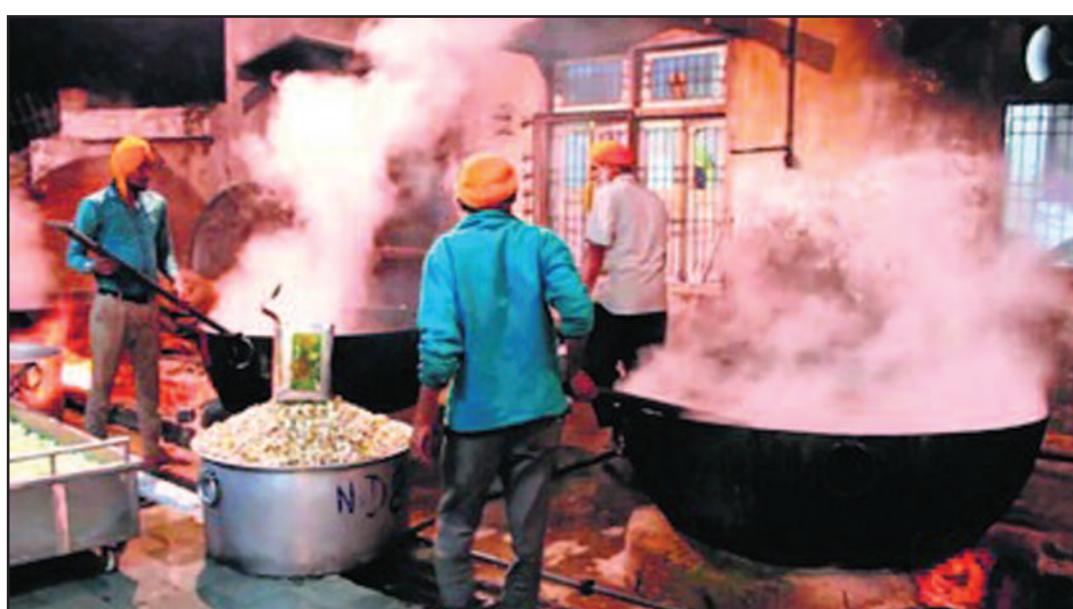
ਭਾਈ ਘੁੱਲੋਬੀਆ ਦੇ ਵਾਰਸ

ਆਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰੋਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਪੂੰਝਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਲੋਤਵੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਲੋਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਉਤੇ ਹੰਦਾਉਣ ਲਈ ਅਗਾਂਹ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਭੁਖ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਥਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਝ ਭੇਜਨ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੁਖੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਚਾਦਰ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋਤ ਨਹੀਂ, ਹਿੰਮਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚਾਦਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੇਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰਤਾ ਵੀ ਰੋਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ; ਬੇਸ, ਮਨ ਅਰੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਮੰਗਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲੋਤਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਾਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁਗ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਅਫਰਾ-ਤਫ਼ਰੀ ਭਾਰੂ ਹੈ, ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਨਿੱਜ ਦੇ ਸਫਰ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲੋਭੀ, ਹੰਕਾਰੀ, ਖਦਗਰਜ ਅਤੇ ਚਾਪਲੂਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਘੁੱਪ ਹਨੋਰੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਦੀਵੇਂ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਜਿਹੜੇ ਹਨੋਰੇ ਚੀਰ ਕੇ ਚਾਨਣ ਵੰਡਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਇਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੌ-ਰੋਏਣਾ ਦੇ ਅੰਗਰੀਣ ਨੌਜਵਾਨ ਗਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਾਢਲੇ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਪੀਤਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਸਾਲੀ ਬੀਜਾ ਚੱਕਿਆ।

ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਥਾਰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ 2014 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੈਸਰ ਪੀਤੜ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਨਾਲ ਬਿੰਠਾ ਤੋਂ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਗੱਡੀ ਦੇ ਖਚਾ-ਖਚ ਭਰੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਸਰ ਨਾਲ ਪੀਤੜ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੋਗੀ ਚਿਹਨਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਮਲ ਮਨ ਉਤੇ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬਦੇ-ਬਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੂਸਤੀ ਲਈ ਸੱਜਾ

ਹੱਥ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਟੂੰਡ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਦੁਆ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਕਰਮਸੀਲ ਸਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਿ
ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਵੈਲਵੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੋਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਥੇ



ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਚੀਰਵੀਆਂ ਚੀਕਾਂ, ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ
ਆਰਸਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖੁੰਗਲ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਟੇਦਾਰਾਂ ਦੀ
ਨਿਘਰਦੇ ਹਾਲਤ ਨੇ ਝੰਜ਼ੋਤਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ
ਵਿਚ ਮਹਿੰਗੀ ਰੋਟੀ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ
ਮਨ ਕੁਰਲਾ ਉਠਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵਾਰਡ ਵਿਚ
ਘੁੰਮਿਦਿਆਂ ਹੀ ਦਿੜ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ
ਨਾਲਦਿਆਂ ਦੇ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਹ ਆਪ ਕਰੇਗਾ।
ਪਿੰਡ ਕੌਰੋਆਣਾ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ
ਸੁਹਿਰਦ ਅਤੇ

ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਨ ਇਕੱਠ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਗੁਰਜੰਦ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤੇ ਪੇਰ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਛੋਟੇ ਮੱਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ।

ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ 2
ਟਰੈਕਟਰ-ਟਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਦ ਲਿਆ ਅਤੇ 325
ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਬੀਕਾਨੇਰ ਕੈਸਰ
ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਲਾਗੇ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਿਆ।

ਮੈਹਨ ਸੁਖਮਾ

ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਲੰਗਰ ਲਗਾਤਾਰ 57 ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਇਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਲੰਗਰ ਸੜਕ ਦੀ ਬਾਂ ਉਸ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਗਏ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਗਰਮ ਗਰਮ ਬਿਚਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲਦਿਆਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਸੰਭਾਲੀ।

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੱਚੀ ਪੱਚੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਰੋਟੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਗਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦਿੜ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕੌਰੇਆਣਾ ਪਿੰਡ ਦੋ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ 15 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ। ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬੀਕਾਨੇਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਕੌਣ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਤੈਰਦੀ ਨਿਰਛਲ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਭਰਾ ਟੇਲਰ ਮਾਸਟਰ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਹ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵਾਲਾ ਕੰਮ

ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।”
 ਗੁਰਜੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ
 ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਵੇਂ ਰੱਖ ਕੇ ਅੰ-
 ਜ਼ਰੀਆਂ ਸ਼ਸ਼ਮੀਅਤਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਚਵਾਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ
 ਹੈ: ‘ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਸਤਕ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਗੀ ਸਟ੍ਰੀਟ-ਲਾਈਟ ਵਾਂਗ
 ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਫਾਸਲਾ ਤਾਂ ਪੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਰਸਤੇ ਨੂੰ
 ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।’ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਫਰ ਉਤੇ



ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਠੰਢ ਵਿਚ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੀ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸਾਹ ਰਗ, ਦੋ (ਸੱਜੀ ਤੇ ਖੱਬੀ) ਮੁੱਖ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਫੇਫੜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਾਖਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਖਰ ਵਿਚ ਹਵਾ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਖੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੰਦਰਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਖਿਚਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਅਣਜਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ (ਦਮਾ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੋਜ, ਟੀਬੀ, ਐਮਫਾਇਸੇਮਾ ਆਦਿ) ਤੱਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ ਕਿਰਿਆ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਛਾਡੀ ਦੀਆਂ ਹੋਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਇਕ ਇਕ ਸਾਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹ ਅੰਦਰ ਖਿਚਣ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਇਹ ਖਣ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਸੀਰੀ ਹੈ ਦੈਸਲਾਂ ਤੇ ਤੱਤੂਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਮਨਜਿਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ

ਖੂਨ ਵਿਚਲੀ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਫੇਫੜਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਸੀਰੀ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫਾਲਤੂ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ ਵੀ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ 'ਚ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੱਕ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੱਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੱਕ, ਪੂਰੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਗਾਣਾਂ, ਵਾਇਰਸਾਂ, ਧੂੰਏ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਿਤ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਲਗਮ ਵਿਚ ਖੂਨ ਆਉਣ ਲਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੁਕਾਮ: ਇਹ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਐਸਾ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰੇ ਜੁਕਾਮ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੈਮਨ ਕੈਲਡ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਫੀਰ ਦੀ ਇਹ ਸਰਦੀਆਂ ਤੇ ਗਰਮੀਆਂ, ਦੋਵਾਂ ਮੌਸਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ (ਨੱਕ ਤੇ ਪੈਰਾ ਨੇਜ਼ਲ ਸਾਇਨਸਜ਼) ਦੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸਾਂ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਲਰਜੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਕ 'ਚੋ ਪਾਣੀ ਵਗਾ ਹੈ, ਛਿਕਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਗਲਾ (ਸੰਘ) ਦਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਕਾਵਟ, ਪੱਥਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰ 'ਚ ਦਰਦ, ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁਖਾਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਜਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤੋਂ 48 ਤੋਂ

72 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾ ਲੱਥੇ ਤਾਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਾਂ ਚ ਤੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਓ। ਜ਼ਕਾਮ ਵਾਲੇ ਵਾਇਰਸ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਇਮੀਊਨ ਸਿਸਟਮ) ਪੱਕੇ ਤੱਤ 'ਤੇ ਇਸ ਉਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ (ਵਾਇਰਸ) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ, ਨੱਕ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਤੁਪਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਬੰਦੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ 4 ਤੋਂ 6 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਦਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫੀਰ ਵੀ ਛਿਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਨੇਜ਼ਲ ਡੀਕੰਜਸਟੈਟ ਆਦਿ ਦਵਾਈਆਂ ਆਰਜੀ ਤੱਤ 'ਤੇ ਨੱਕ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (ਬਰੋਕਾਇਟਿਸ): ਸਾਹ ਰਗ ਦੀ ਸੋਜ ਨੂੰ ਬਰੋਕਾਇਟਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ

ਅਤੇ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਨੂੰ ਬਰੋਕਾਇਟਿਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਜ ਨਾਲ ਲੇਸਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਲਗਮ ਬਣ ਕੇ ਖੰਘ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਜ ਬੇਂਕੁ-ਚਿਰੀ ਜਾਂ ਇਕ ਦਮ ਪੈਦਾ ਹੋਈ (ਐਕਿਊਟ) ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ (ਕਰੋਨਿਕ) ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਂਕੁ-ਚਿਰੀ ਸੋਜ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ, ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਜਾਂ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਗਰਟਨੋਸੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ (ਕਰੋਨਿਕ ਬਰੋਕਾਇਟਿਸ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਸਾਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀ ਕਈ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੇਫੜੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਖੰਘ (ਪਹਿਲਾਂ ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਲਗਮ ਵਾਲੀ) ਆਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਟੂਟੀਆਂ (ਸਟੈਂਬੋਕੋਪ) ਲਗ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੈ ਪਰ ਐਕਸ-ਰੇ, ਖੂਨ ਤੇ ਬਲਗਮ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕਾਰਨ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਜਾਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਮੋਨੀਏ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਸੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੀਮ-ਹਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਬਰੋਕਾਇਟਿਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਹ ਨਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬਰਾਂਕੇ ਡਾਇਲੋਟਰ, ਸੰਘ੍ਹੈ ਲੇਸਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ (ਮਿਡਿਕੋਲਿਟਿਕ) ਅਤੇ ਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ (ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ) ਦਵਾਈਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਹਨ। ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਾਫ ਲੈਣਾ ਵੀ ਲਾਹੇਵਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦਮਾ ਜਾਂ ਨਿਮੋਨੀਆ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੇਕਟ ਚੰਗਾ... ਸਿਗਰਟਨੋਸੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਨਿਮੋਨੀਆ: ਨਿਮੋਨੀਆ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ

ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੰਘ, ਬਲਗਮ, ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਕਾਂਬਾ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ ਆਦਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ, ਤੇਜ਼ ਸਾਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਰਮਾਂ ਤੇ ਉਲੀਆਂ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਵਾਇਰਸ ਕਰਦੇ। ਸੀਰੀਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਵਾ ਬੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ (ਗੈਸ)

ਐਕਸਰੋਜ਼) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜਰਮ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਧਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖੂਨ ਦੇ ਚਿੰਟੇ ਸੈਲ (ਜੋ ਇਮੀਊਨ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ) ਤੋਂ ਤਰਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੋਟੀਜ਼ ਦੇ ਜੰਮ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਅਸਰ ਅਧੀਨ ਫੇਫੜਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ, ਸਪੰਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਠੋਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ (ਗੈਸ) ਅਤੇ ਜੋ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਕਾਂਬਾ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਖੰਘ (ਪਹਿਲਾਂ ਸੁੱਕੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਲਗਮ ਵਾਲੀ) ਆਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਟੂਟੀਆਂ (ਸਟੈਂਬੋਕੋਪ) ਲਗ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੈ ਪਰ ਐਕਸ-ਰੇ, ਖੂਨ ਤੇ ਬਲਗਮ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕਾਰਨ ਨਿਮੋਨੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਜਾਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਮੋਨੀਏ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਸੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੀਮ-ਹਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਟੀਬੀ (ਟਿਊਬਰਕਿਊਲੋਸਿਸ): ਇਹ ਸੀਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉਮਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਗਰਟਨੋਸੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਮਫਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ 'ਅਣਖ' ਖਾਤਰ ਕਤਲ

ਲਗਭੱਗ ਸਾਡੇ 18 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਰਫ਼ ਜੱਸੀ ਸਿੱਧ੍ਯ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਸੀ 1996 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਗਰਾਏ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਕਾਉਂਕੇ ਖੋਜ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਉਰਫ਼ ਮਿੱਠ੍ਹੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। 1999 ਵਿਚ ਜੱਸੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਜੂਨ 2000 ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਨਾਰੀਕੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੁਟਮਾਰ ਮਹਰੋਂ ਸਤਕ ਕਿਨਾਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜੱਸੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਜੱਸੀ ਦੀ ਮਾਂ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧ੍ਯ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਨੇ ਭਾਤੇ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੱਸੀ ਦੀ ਮਾਮੇ ਤੋਂ ਮਾਮੇ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਰ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਭਗਵਾਨ ਜੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ 'ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਪਾਤੇ ਲੰਘ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ

ਹੋਇਆ ਵਿਆਹ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਰੋਮਦਾਰ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਸਟੇਟਸ ਉਪਰ ਟਿਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ।' ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਏ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਭਮੇਲੇ ਕਈ ਵਾਰ ਏਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਪੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ/ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਖਰ ਇਹ ਅਣਖ ਜਾਂ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਏਨਾ



ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਨਸਾਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਣਖ ਨਿੱਜੀ ਗੌਰਵ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸੀਲ ਬੰਦਾ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ

ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੱਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅਣਖੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੱਜਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਉੱਤੇ

ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਹਿੱਜਤਾਂ ਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਪੈਂਤੜਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਣਖ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਜਦੋਂ ਖਾਨਦਾਨ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪਜੀ ਹੁੰਦੇ ਨਾ ਲ

ਬੰਦਾ ਕਈ ਅਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਕਤਲ। ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਧਰਮ, ਖਾਨਦਾਨ ਤੇ ਸਟੇਟਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੀ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਰਹਿਤਲ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਬੂਂਹਦ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹਨ। ਸਰਮਾਈਦਾਰੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਸਮਾਜ 'ਚੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਟੁੰਟੀਆਂ-ਭੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਤਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸ਼ਖਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਂਦਾਂ ਟੱਪਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੌਤੀ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਹੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੁਬਿਧਾ ਤੇ ਦੁਚਿੱਤੀ 'ਚੋਂ ਹੀ ਉਪਜਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂ-ਖਿਚੁ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਈਬਰ ਸਪੇਸ 'ਤੇ ਐਰਤ ਨਾਲ ਛੇੜਫਾੜ ਦਾ ਮਸਲਾ

(ਸਫ਼ਾ 10 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸਿਰਫ਼ ਮਖੋਟਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਸਲ ਸਾਈਟ ਵਰਤਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅਸੀਂ ਲਾਹ ਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਕਿੱਲੀ ਨਾਲ ਟੰਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਸੱਸਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਬਾਵਾਂ ਉਤੇ ਮਿਲਣ-ਗਿਲਣ ਦੇ ਮੱਕੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦੇ

ਹਨ। ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਉਪਰ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਕੁ ਦਬ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਲਿੰਗ ਵੱਲ ਬਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਇੱਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਹੀਂ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਕ, ਸਾਉ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੰਨਾ ਕੁ ਦਬਾਅ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਓ

ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਸ ਦੀ ਟੇਕ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋਤੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰੋਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਹਿਰਦ ਮਾਹੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਬਧੰਧੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇ।

ਅੱਜ ਸਾਂਝੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲਿੰਗ ਭੇਦਭਾਵ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅੰਕਿਕਾ

ਨਾ ਬਣੇ। ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਈਏ। ਕੁੜੀ-ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਮਿਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋ ਸਕਣ।

ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਨਹੋਈ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾ ਸਕੇਗਾ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ: ਦੱਖਣ ਕਾਲ ਸਾਂਝੇ

(ਸਫ਼ਾ 9 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਈ ਕਰੀਬੀ ਤਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਨ ਸੀ। ਰਜ਼ਹੋਪਾਲਾਚਾਰੀ, ਭਾਵ 'ਰਾਜਾਜੀ' ਜੋ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡਰ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਧਰਮ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਛੁਆਹੂਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਦੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਭਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ। ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਬਾਵਨਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ 'ਅਪਣੀ' (ਗਾਂਧੀ ਦੀ) ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੰਭਾਲਕਰਤਾ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੋਰ ਤਾਮਿਲ ਸਾਥੀ ਸਨ, ਈਸਾਈ ਜੇਸੀ ਕੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਾਸਤਰੀ ਸੀ (ਉਸ ਦੇ ਬੀਸਿਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਈਆਰਏ ਸੈਲਿਗਮੈਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪੀਐਚਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਡਾ. ਬੀਅਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਵੀ ਗਾਈਡ ਸੀ)। ਕੁਮਾਰੀ 1929 ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਚੰਲ ਰਹੀ

ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਛੱਡ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਸਮਲ ਰਹੇ। ਸੋਸਲ ਸਾਈਟ ਦੀ ਟੇਕ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋਤੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰੋਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਹਿਰਦ ਮਾਹੌਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਬਧੰਧੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਦੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਗੁੱਚੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਗੁੱਚੀ ਦੀ ਗੁੱਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਵਿਗਿਆ

ਫਰੀ ਫਿਲੀਵਰੀ

Haller's

• PHARMACY •

Since 1957

* Free Delivery * Open 7 days a week

* \$5 credit on over-the-counter products for newly transferred patients

* ਅਸੀਂ ਫਰੀਮਾਂਟ, ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਤੇ ਨਿਊਆਰਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਦਵਾਈਆਂ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

* ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਰਚੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਅਸੀਂਆਪ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਤਾ ਇੱਥੇ ਲੈ ਆਵਾਂਗੇ।

* ਦਵਾਈਆਂ ਨਕਦ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਫਾਰਮੇਸੀਆਂ, ਜਿੱਨਾ ਹੀ ਰੇਟ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੈਚ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਕ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ, ਤੁਹਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਫਾਰਮੇਸੀ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

(510) 797-2772

37323 Fremont Blvd, Fremont, CA 94536



Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN
Start from \$ 2850 Off

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

**FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE
USUALLY COVER THESE SERVICES**



Charanjit S Uppal

D.D.S.

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

**Not Valid with
any other offer**

Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

FREE TEETH WHITENING
ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ,
ਇੰਸ਼ੋਰੈਸ ਵੱਲੋਂ ਹੀ
ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppaldental.com

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400



**Quick Lube
& Smog**

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

**691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544**

PH 510-757-6775

FAX 510-292-0330

Preet Fabrics & Appliance



ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੰਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਗੇ ਅਤੇ ਮੁੜਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੌਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਸੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗ੍ਰੇ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards





MISSION PEAK
BROKERS, INC.
PEAK OF EXCELLENCE

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**



CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**



**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY



**CALL
TODAY
(510) 366-6130**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

